

Síhan de tomar!

índex

- 02 **Editorial**
- 03 Eleccions catalanes **Jordi Guillot**
- 04 La crisi des de l'àmbit verd europeu **Joan Groizard Payeras**
- 05 Els diuen pressupostos de crisi... **Fina Santiago**
- 06 Prebes de cirereta
- 07 14N: una jornada històrica **Josep Benedicto**
- 08 Exigim un referèndum! **Sergi Cassanyes Garcia**
- 09 Desenvolupament local **Paqui Bauzá Bosch**
- 11 Algunes reflexions sobre la sanitat **Sebastià Serra Morro**
- 14 La cooperació internacional en perill **Espai de Solidaritat**
- 15 Pressupostos 2013 i polítiques d'ocupació **Llorenç Pou**
- 17 OCB en el seu cinquentenari **Jaume Mateu**
- 19 Consumir en valors **Cooperativa Coanegra**
- 20 Celebrat el Simposi XRB **Rafel Borràs**
- 21 Entrevista a **Miquel Ensenyat Riutort**
- 23 Concili Vaticà II, 50 anys després **Teodor Suau Puig**
- 24 Palestina, la primavera als seus ulls **J. Jesús Camargo**
- 27 Escriptors acollits **Miquel Àngel Llauger**
- 28 El PP l'enterraments de la cultura **Damià Pons**

editorial

L'any s'acaba, i tot i que el temut "rescat" no s'ha anunciat, les mesures imposades, tant des del Govern de Rajoy com el de Bauzá i materialitzades en les respectives lleis de pressuposts per al proper any, aprofundeixen en l'atac despietat a les persones per satisfer uns "mercats" que, tanmateix, no semblen disposats a donar cap bona notícia que se sembli a un "brot verd" ni a una mínima reducció de la insostenible taxa d'atur.

Ans al contrari, qui ens governa no té idees més enllà de formular noves formes d'especulació, sigui demanant –aprofitant la cimera iberoamericana a Cadis- "ajuda" a les ex-colònies d'Amèrica Llatina que hem espoliat fins fa quatre dies, sigui adaptant les lleis a mida del capital xinès o rus, o de qualche emirat àrab que es posi a tir. Fam per avui, i fam per demà: aquesta és la recepta de l'*austericidi*.

Això només s'arregla amb democràcia, ja ho hem dit altres vegades, i fent efectiva una de les propostes de la cimera social que va mobilitzar milions de persones el 14N tant a l'Estat espanyol com arreu del Sud d'Europa: consultar la ciutadania sobre el que s'està fent.

Confiem en què el precedent de la mobilització social doni els seus fruits, i les esquerres (des de la socialdemocràcia a l'esquerra alternativa, ecologista o nacionalista) s'impregnin de la necessitat que canviem les regles del joc: perquè en democràcia és tan imprescindible la participació, com les alternatives. I qui talla el bacallà i s'hi doblega insisteix, amb l'acompanyament de la majoria dels mitjans, en què no hi ha alternativa.

En aquest sentit, les eleccions catalanes han estat una lliçó democràtica del nostre poble germà en un doble sentit: han posat Mas al seu lloc, demostrant que la gent no està disposada a continuar pel camí de les retallades, però alhora s'ha reforçat les opcions d'esquerres defensores del dret a decidir. I també han demostrat que els escenaris polític-electoral són avui dia molt volàtils, perquè òbviament vivim en un estat d'excepció.

Per això és urgent fer passes en la construcció i reforçament de l'espai alternatiu representant tant per l'esquerra verda –a qui felicitem pels avenços en la conformació de la cooperativa d'esquerra verda arreu de les Illes-, com per la coalició PSM-IniciativaVerds-Entesa, en procés de constituir un nou referent polític-electoral a l'altura de les circumstàncies socials i polítiques.

No podem acabar aquesta editorial sense fer esment a una bona i una mala notícia. La bona, la sentència sobre la urbanització de Ses Covetes, a Campos, que després de dues dècades d'ençà que GOB i PSM interposassin el plet, ratifica que allò era i és una barbaritat, i que s'ha de tomar. Que aquesta sentència ens serveixi per jutjar també a qui ens governa ara i vol ressuscitar urbanitzacions il·legals o il·legalitzades, com aquella.

I la darrera, i en podíem defugir, la nostra més rotunda condemna al nou atac d'Israel contra el poble palestí i la franja de Gaza, un poble engabiats pel mur de la vergonya que s'enfronta a una potència despietada que amb el suport dels Estats Units, incompleix des de fa dècades les resolucions de Nacions Unides amb total impunitat. Solidaritat amb el poble Palestí, avui més que mai.

l'ull crític

Unes eleccions provocades per la irresponsabilitat de Mas

Jordi Guillot

Vicepresident d'ICV i senador

Tot procés històric exigeix temps, hegemonia i amples majories. Crec que reivindicar el dret a decidir per avançar cap un estat propi, dos drets que tenim com a poble, s'inscriuen en lo que podríem dir un procés històric, encara que només sigui perquè qüestionarien l'actual encaix de Catalunya en Espanya. L'aposta per l'autodeterminació de Catalunya també necessita temps, hegemonia i amples majories. Lo que ha fet el president Mas amb la seva gestió del procés i amb l'avançament electoral es una greu irresponsabilitat que li ha passat factura electoral i que deixa la governabilitat de Catalunya molt en precari. Crec que una sincera i realista gestió del procés de sobirania exigia:

- L'aposta pel estat propi reclama el suport de les més amples majories. Apropiar-se d'aquest objectiu com ha fet Artur Mas ha estat un greu error. Molta gent a Catalunya, sobiranista, no comparteix ni de lluny l'imaginarí de país de Convergència.

- Exigeix una certa coherència nacional. Valgui com exemple la privatització de AT-LL. No es pot vendre a un grup de Madrid (Acciona), Aigües Ter- Llobregat, única conca interna catalana. Semblaria que el control dels recursos naturals seria una primera aspiració del nou estat.

- Un relat positiu i compartit de la nova Catalunya a construir. L' anhel de sobirania no es pot fonamentar en negatiu, justificant-la, tant sols pels problemes que ens imposa el centralisme espanyolista.

- Un procés que demana temps. Temps per la presa de consciència de la gent. Temps per construir les mes amples majories. Temps per demostrar que no hi ha un altre camí, que s'han esgotat tots els marges de negociació.

- Claredat en les pròpies files. llençar objectius nacionals tant ambiciosos i ser desautoritzat pel líder del teu partit aliats, Duran Lleida, no dona cap confiança sobre quina es la voluntat real de la coalició de CiU. Recordar que una alinea vermella infranquejable es la de la preservació de la unitat civil del nostre poble.

Els resultats electorals son una clara desautorització pel president Mas. Surt de les eleccions més feble. Amb menys autoritat. I amb més dificultats per garantir la governabilitat de la Generalitat. Enmig d'una crisi devastadora i amb una administració que necessita dels préstecs del govern de l'estat per sobreviure, Catalunya es ara més feble que el 12 de setembre, dia després de la Diada i la gran manifestació.

Per altre part el front parlamentari sobiranista ha passat de 86 a 87 diputad@s. El que si ha crescut es el front anti-retallades que passa de 54 a 66 (en teoria). Els partits que s'han posicionat amb claredat en contra de les retallades y a favor del dret a decidir hem pujat. ICV ha crescut 3 escons i 120.000 vots, els millors resultats de la seva historia. Crec

sincerament que hem capitalitzat la nostra oposició a les retallades i el suport, sense ombres, al dret a decidir del poble de Catalunya.

Aquests dies CiU esta lligant l'aposta per la consulta a la governabilitat que per ells passa per una nova retallada de més de 4.000 milions d'euros. Per ells el camí del sobiranisme te un peatge que son les retallades pressupostaries. Per ICV, no, i desitjo que per ERC, tampoc.

Resultats al Parlament de Catalunya 2012

l'ull crític

La crisi des de l'àmbit verd europeu

Joan Groizard Payeras

Membre d'IniciativaVerds i la Xarxa Equo Jove

El passat cap de setmana del 9 a l'11 de novembre, el Partit Verd Europeu va celebrar el seu dissetè Consell a Atenes, Grècia, al qual vaig tenir l'oportunitat d'acompanyar una altra companya de la Xarxa Equo Jove (XQJ) i Juantxo López de Uralde (coportaveu federal d'Equo).

Sense cap mena de dubte, el tema omnipresent durant la cimera fou la crisi de deute i el clima politico-econòmic a nivell europeu: Ja només arribant a l'aeroport, una vaga total de metro i parcial d'abutobús va complicar un poc l'arribada a l'hotel on es celebrava el Consell. Malauradament, vàrem tenir poca ocasió de sortir de l'edifici i conèixer de primera mà la situació al país, però quan sí ho férem, els contenidors desbordats de fems – mostra de la situació dels serveis municipals – i les “lecheras” (més bé petits camions) plenes d'agents armats que es posicionaven als carrers principals al vespre, eren les principals mostres d'aquell “país en crisi” que els mitjans i les xarxes socials ens han descrit els darrers mesos.

Però alhora, la tranquil·litat dels carrers del centre i la Plaça Syntagma i alguna conversa amb atenesos ens donaven una imatge diferent - per una banda una sensació de “normalitat” i superació, que el batle d'Atenes va reivindicar quan ens agraià haver triat la seva ciutat per fer la trobada; per altra, una visió ja gairebé de resignació, un escenari “post” on la gent només té ganes de “cercar-se la vida” i ha perdut les energies per lluitar.

La crisi també va ser la temàtica principal del Consell. Va ser interessant constatar fins a quin punt les diferències “Nord-Sud”, fins i tot dins de la mateixa família política, van dificultar l'aprovació una resolució sobre la sortida europea de la crisi – encara que la predisposició, per exemple al escollir Atenes com a ciutat amfitriona, semblava que seria més de solidaritat que de confrontació. Els partits mediterranis com els Verds Grecs o Iniciativa per Catalunya Verds (ICV) parlaven de deute il·legítim, mentre que els socis més nòrdics de posar l'economia en ordre i complir amb els compromisos.

Aquestes diferències també van ser evidents dins l'àmbit Jove – la Federació de Joventuts Verdes Europees (FYEG, per les seves sigles en anglès) organitzava un taller d'apoderament jove, on al debat es repetien les paraules “solidaritat” i “unió”, però amb poca visió de com integrar les diferents perspectives sense acabar en un “nosaltres contra vosaltres”.

Representants d'EQUO i XQJ a Atenes

A nivell polític, el Partit Verd Europeu escollia la seva nova Executiva, entre els membres de la qual està la Mar Garcia, d'ICV, que va acabar el seu discurs de presentació amb un “us demano el vot per portar una mica del calor mediterrani al cor d'Europa”. Que una perspectiva dels Països Catalans – que per cert segueix treballant a nivell local a l'Ajuntament de Barcelona – estigui representada al centre del Partit Verd Europeu és una bona passa endavant en aquest necessari reforçament del diàleg nord-sud dins d'Europa. Un reforçament que totes les parts veuen necessàries, com es podia interpretar dels ànims i bons desitjos que rebíem quan ens veien amb la xapa d'Equo.

També a nivell jove, els verds europeus van posar-se a la nostra disposició per compartir experiència, recursos, o el que necessitèssim, per tal de construir un fort moviment jove ecologista al sud-oest europeu – que alhora pugui participar activament a nivell continental i proporcionar aquesta perspectiva que encara manca. El que m'ha quedat més clar, si és que això és possible, és que no hi ha sortida fàcil a les crisis política i econòmica a les que ens enfrontem. Que ningú, ni tan sols els nostres socis polítics, ens rescataran, i que som nosaltres mateixos que hem de construir el nostre propi rescat. Sí, una gran part de les solucions han d'arribar d'Europa – però una Europa que hem de construir activament i fer nostra, on hi participem sense complexos, i no una Europa externa que dicta i imposa.

Hi ha força feina per davant, però nosaltres podem. I tant si podem! **F**

Els diuen pressupostos de crisi: 1.600.000 per a Marivent, front a 780.000 □ per a les ONG's

Fina Santiago

Diputada PSM-IniciativaVerds-Entesa

He volgut posar aquest títol perquè crec que reflecteix bastant el cinisme i la injustícia d'aquets pressupostos. Però podem fer el que fa la revista satírica *El Jueves* amb les portades, un altre títol podria ser "1.600.000 d'□ per a Marivent i una baixada d'un 15% en les polítiques d'igualtat i lluita contra el maltractament".

Els pressupostos de la Comunitat Autònoma del 2013 són un clar reflex de les polítiques neoliberals que practica de forma contundent el Partit Popular. Un dels objectius del neoliberals és reduir i desprestigiar l'administració pública i fer-la més barata per facilitar la seva privatització. Doncs a aquests pressupostos es veu el full de ruta de forma nítida. Primer canviar poc a poc la mentalitat de la gent, fent pagar el que no es pagava, introduint taxes. La que es va introduir l'any passat eren els 10 euros per: tarja sanitària, aquesta taxa es manté. Al pressupost del 2013 introdueixen 30 taxes noves! Les més greus són la de 20 euros per revisió de la valoració de la discapacitat, i altres 20 euros per revisió de la valoració de la dependència. Taxes que no són progressives, fan pagar al mateix a una persona que cobra mil euros al mes que a una que en cobra deu mil.

Al marge d'aquestes taxes a partir de l'any que ve, i per imperatiu del Govern de l'Estat, s'haurà de pagar el transport sanitari no urgent i determinades pròtesi. El copagament de les medicines per part dels jubilats també van amb aquesta línia.

Un altre objectiu que tenen aquestes polítiques neoliberals és reduir els sous dels treballadors i treballadores públiques, no substitucions dels treballadors que estan de baixa o de vacances, reduir personal. Això fa que l'administració sigui més barata, i en conseqüència facilita la privatització i/o l'externalització de serveis. Així per exemple de la Conselleria de Sanitat es redueixen 53 milions el capítol de personal i augmenten 43 milions el capítol de contractació d'altres empreses. Això suposa que trauran personal sanitari per contractar serveis externs.

Als darrers anys s'han reduït els sous dels treballadors. En els pressupostos del 2013 no hi ha pujada de sous per compensar aquestes pèrdues de poder adquisitiu, i a més a més hi ha vàries previsions d'EROS —expedients de regulació de l'ocupació—, és a dir més acomiadaments.

En segons quin sectors, aquesta reducció de personal té altres afectes negatius, com per exemple en sanitat. La reducció de personal fa augmentar les llistes d'espera i per tant el desprestigi de la sanitat pública i la baixa de qualitat de l'atenció sanitària. No és d'estranyar que els darrers dos anys l'oferta de assegurances privades hagi augmentat, com que la gent ha d'esperar molt per fer-se una prova o tenir diagnòstic, si pot, ho paga fora del circuit de la sanitat pública. Aquesta baixa de qualitat també afecta i de forma alarmant al sector educatiu, el de serveis socials, i el de protecció del medi ambient.

En els pressupostos manquen doblers per pagar els ajuts econòmics de la llei de dependència a les famílies, la renda mínima continua amb el mateix pressupost que l'any 2008 com si la demanda no hagués augmentat per la crisi, han desaparegut les partides d'ajuda a la diversitat d'Educació, programes culturals desapareixen, però no és que no hagi dobles.

Aquests pressupostos són els segons més alts de tota la història de la Comunitat Autònoma, però prioritzen el sector financer, 1 de cada 4 euros dels pressupostos van destinat als bancs, dels 3.574.000 milions euros de la totalitat del pressupostos es destinen als bancs 800 milions d'euros. Tot això, mentre hi ha una baixada de 48 milions a sanitat, 17 milions a educació, 7 milions a cooperació.

**Són uns pressupostos per destruir drets
socials i finançar especuladors.**

I ho fan un únic objectiu que el sector financer tingui capacitat de poder donar crèdits a les empreses privades. Els bancs ara tenen dificultat per donar crèdits. No vull aprofundir aquí el motiu de la manca de liquiditat dels bancs, que no és pel deute públic, és pel crèdit privat que no es torna, conseqüència de la mala gestió financera i la seva política especulativa. ■■■

Per això fan Lleis de Turisme que facilita aquesta, però justament sobre l'especulació del territori.

Una altra de les voluntats expressades als pressupostos és l'afebliment de la Xarxa Civil. La baixada del capítol 4, que és on estan la partida pressupostària per a les entitats civils, ONG és espectacular. De les compareixences dels consellers podem assenyalar que no hi ha partida per a les entitats de cooperació, per a les entitats del tercer sector, pel manteniment de les associacions en general, per cultura, per a immigració baixen més de la meitat...

Això és la continuació de fer desaparèixer el Defensor del Pacient de sanitat; modificar el Consell Escolar en manco presència sindical i de la societat civil; el Consell de la Joventut, El Consell Econòmic i Social... Anuncien amb orgull que s'ha acabat la cultura de la subvenció, ho diuen amb to pejoratiu. Hem de recordar que moltes entitats, subsisteixen gràcies a les subvencions anuals.

També volen fer callar la societat civil

Hi ha molts altres aspectes a ressenyar d'aquests pressupostos, però l'extensió de l'article no ho permet, però no vull acabar sense mencionar la manca de respecte que demostra el Govern en relació al Parlament. Ha fet la previsió d'ingressos procedents de tot un seguit d'impostos, que encara no tenen aprovades les lleis que els sustenten. Això vol dir, que ja sap que el Parlament els donarà suport independentment del contingut. O que claudiquem davant Madrid, no tenen la intenció de reclamar el conveni del tren i per tant anuncien la paralització definitiva de les obres de la via Manacor-Artà. No hi ha ingressos procedents de l'Estat per via Estatutària; els ingressos per capítols sectorials baixen de dependència, d'educació, de sanitat, d'infància, de serveis socials per exemple el Pla de Prestacions bàsiques. O no afavoreixen les administracions més properes, Ajuntaments i Consells, als pressupostos del 2013 la partida als ajuntaments baixa un 38'3% i las Consells un 17'8%.

Com veis són uns pressupostos molts durs, que no tenen cap mesura concreta per sortir de la crisi, i que generaran més dificultats socials i més patiment a les persones. **F**

prebes de cirereta

Perquè només un s'hi ha fet la foto quan n'hi ha tants que també els duen damunt el cap com un banyam?

Per què dins el col·lectiu humans (polítics, culturals, sindicals, religiosos, professionals...) hi ha tantes ferides obertes o mal cicatritzades?

Per què l'Església catòlica reaccionà tan tard a la crisi que fa patir tanta gent i ho feu tan prompte al reconeixement del matrimoni gai?

Per què els governants només se'n penedeixen i demanen perdó si els hi troben; i mai fan penitència?

Quan n'hi ha que encara bussegen i no els hi han trobat?

Per què no ens diuen si varen dur les sobres de la llagosta i el cava a un menjador social?

Per què al porc que provocà la mort d'un home li feren una prova de ràbia i el sacrificaren en 48 hores, i als que provoquen la mort de milers d'homes, dones i nins ni tan sols els fan la prova de la ràbia?

Per què tanta gent roman impassible davant tantes crueltats?

Per què els nostres governants, tant nacionalistes ells, volen vendre la nostra nacionalitat i el nostre territori als mafiosos del moment?

Per què necessitem bombes atòmiques per fer la guerra i matar gent si les operacions financeres són més eficaces i semblen més netes?

Per què tantes exigències de justícia i creació de treball es tapen amb campanyes de recollida d'aliments i roba?

Per què fan conseller de Cultura un senyor que no sap si la foto del Sr. Delgado té efectes positius o negatius?

Per què no ens diuen si els efectes positius dels bussejos, caves, testicles de cérvol i d'altres poder ser fer net d'aquesta guarda?

el poble té la veu

14 de novembre: una jornada històrica

Josep Benedicto Lacomba
Sindicalista

El 14-N, no passarà a la història com una jornada de vaga general, una més, de la nostra democràcia més recent i no ho serà perquè les xifres de vaguistes siguin majors que en anteriors convocatòries, les dades de l'històric 14-D poden resultar insuperables, no només pel context històric i polític, que sens dubte és l'element d'anàlisi més recurrent i objectiu.

Aquesta jornada comporta un element qualitatiu en el caràcter de la mobilització, sens dubte amb un major contingut polític que anteriors convocatòries, en aquest cas no combatem una reforma laboral o unes mesures que graven directament o exclusivament a la classe treballadora assalariada, l'objecte de la convocatòria resideix bàsicament en expressar el desacord a una política, la que exerceix el PP que atempta no només als assalariats, que sens dubte poden ser els més perjudicats d'aquestes polítiques, especialment en l'àmbit dels treballadors de la funció pública.

Els pensionistes, els dependents, els autònoms, els joves, les dones, els petits empresaris, també l'educació i la sanitat pública, en definitiva la majoria de la ciutadania són les grans víctimes de la política ultraconservadora de Rajoy / Merkel.

El nou element qualitatiu consisteix en l'àmbit de la convocatòria de la Vaga, el paper exercit per la Confederació Europea de Sindicats, que assumeix per primera vegada el protagonisme d'una convocatòria d'aquestes característiques ha estat assumit pel Sindicalisme de classe a Espanya, Portugal, Grècia, Itàlia, Malta i secundat amb manifestacions a França, Bèlgica, Alemanya i altres països és una resposta, una primera resposta del moviment sindical al neoliberalisme econòmic, per tant és la globalització de la mobilització que mereixen els dictats del capitalisme globalitzat que expressa la Sra Merkel.

**Ha estat una vaga contra la política
ultraconservador Rajoy / Merkel**

Com un rotund èxit cal qualificar aquesta convocatòria, la vaga ha estat secundada majoritàriament, més enllà de la guerra de xifres en les que contínuament es recorre en aquests casos. Efectivament són menys els treballadors que l'han secundat al nostre país, entre altres raons, perquè són molts més els treballadors en situació d'atur, més de 600 mil aturats entre les dues últimes convocatòries, 5 milions d'aturats que no poden exercir aquest dret, perquè estan privats d'un altre dret, el de la feina i els que encara el mantenen en una situació de precarietat molt més gran després de les últimes reformes laborals dutes a terme.

Però tota aquesta ingent massa de indignats, va poder expressar-se en les grans manifestacions convocades a totes les grans capitals del nostre país. Si a altres convocatòries van tenir una major participació en les aturades, cap convocatòria va tenir un seguiment tan massiu com ho van ser les manifestacions del 14-N i si això va ser així, si molta gent no va poder participar, per diverses circumstàncies de la Vaga, va tenir la seva expressió als carrers. Són unes mobilitzacions que superen allò estrictament sindical per donar pas a la major participació ciutadana de la història, només comparable amb les memorables mobilitzacions contra la guerra dutes a terme contra el trio de les Açores.

Ara correspon als dictadors del neoliberalisme rectificar les seves polítiques, la unitat obtinguda entre les classes que pateixen els seus dictats, la unitat obtinguda en el moviment sindical internacional exigeixen aquests canvis i la força acumulada ens conduirà a canviar també la correlació de forces i així avançar en el que és fonamental per als progressistes, les persones per sobre dels resultats econòmics. **F**

Exigim un referèndum!

Sergi Cassanyes Garcia

Secretari Federació d'Associacions de Veïnats

Faig aquest escrit el dia després de la vaga del 14 de novembre. No entraré aquí a valorar el seguiment de la mateixa ni a discutir sobre el nombre d'assistents a la manifestació convocada per tancar la jornada. És evident que aquesta participació va ser massiva i demostra que els ciutadans estan més que farts de la política que realitza el govern de Madrid i darrere aquest, el de les Illes Balears.

El Govern, segurament, no és donarà per assabentat. Dirà, com sempre, que els que no varen sortir i, segons aquest, donen suport a la seva política de retallades, en són més. Tots sabem que no és així, però per esbrinar-ho, per saber si realment la gran majoria dels ciutadans està en contra d'aquestes retallades o no, no hi altre remei que demanar-ho en un referèndum. Molts diran que és una bajanada fer un referèndum, però el tema és molt més profund del que sembla.

El PP va arribar al govern legítimament, això ningú no ho dubta. Representa la majoria dels que els varen votar, però no s'equivoquin, no representen la majoria dels ciutadans. Els que votaren altres partits i els que simplement no anaren a votar en són molts més. Per l'altra banda, estar al poder legítima que puguin governar com vulguin? Personalment, crec que no. Com bé varen dir des del balcó a la nit electoral: han de governar per a tots els ciutadans de l'Estat espanyol, els hagin votat o no.

Al front de la demanda d'aquest referèndum està la Cimera Social, integrada per més de 40 entitats representatives de tots els àmbits de la societat, com són els sindicats, entitats socials, culturals, veïns, pares, mestres, etc., que impulsen una recollida de firmes. Perquè ajudi a aquesta tasca, s'ha format una comissió promotora configurada per una variada representació de la societat: Sebastià Alzamora i Martín (escriptor i gestor cultural); Macià Blázquez Salom (professor UIB); Maria Bonnin Cortès (creient i feminista); Carlos Garrido Torres (escriptor i músic); Margalida Capellà i Roig (professora UIB); Joan Carrero Saralegui (defensor dels drets humans); Jean François Cuennet (traductor); Victòria Ferrer i Pérez (professora UIB); Guillem Frontera i Pascual (periodista i escriptor); Joana Ana Gual Frau (ex-professora UIB i jubilada);

Miquel López Crespi (escriptor); Miquel Àngel Llonovoy (artista); Francisca Mas Busquets (advocada); Biel Mesquida Amengual (escriptor); Alexandre Miquel (professor UIB); Luís Ortas Pau (cineasta); Damià Pons i Pons (escriptor); Marisol Ramírez Verdejo (periodista); Bernat Riutort Serra (professor UIB); Ana Salom Ripoll (productora teatral); Maria Salleras Juan (treballadora social); M. Àngel Sancho (empresari); Antoni Tarabini-Castellani Cabot (sociòleg); Joaquin Valdivielso Navarro (professor UIB); Carles Valentí Aguiló (educador social i activista); Aina Vicens Llodrà (metgessa de Primària), i altres.

El PP es va presentar amb un programa que no té res a veure amb el que esta fent en l'actualitat. Totes les mesures que ha pres per sortir de la crisi que estem patint sols han servit per aguditzar-la més. Les retallades en àmbits bàsics com l'educatiu, la sanitat o els serveis social han estat brutals.

Els integrants de la Cimera, i així ho fem saber en el full de recollida de firmes, sentim que ens trobam davant d'un flagrant incompliment del "contracte electoral" establert entre el PP i els seus votants, que es tradueix en una profunda animadversió cap a aquells que apliquen unes polítiques que agredeixen els ciutadans en lloc de protegir els seus interessos. Consideram que aquesta situació només es pot resoldre democràticament si el programa de govern que abans desconeixiem i ara patim se sotmet a consideració per part dels mateixos electors que el van dur al poder.

Ningú no va poder pronunciar-se sobre abaratir l'acomiadament, sobre la individualització de les relacions laborals, sobre les retallades en educació i sanitat, sobre l'increment dels impostos, sobre la reducció de salari i ocupació en les administracions i empreses públiques, sobre les retallades en dependència, sobre la reducció de les prestacions per desocupació... Aquests són els temes responsables pels quals molts dels seus votants s'han sentit estafats amb les polítiques del Govern del Partit Popular.

Per aquestes raons, i emparant-nos en l'article 92.1 de la Constitució espanyola, que estableix que: "Les decisions polítiques d'especial transcendència podran ser sotmeses a referèndum consultiu de tots els ciutadans", reclamam que es faci una consulta popular vinculant sobre les retallades que estan canviant la realitat del nostre país i la vida quotidiana dels seus habitants.

Aquesta iniciativa pretén donar l'oportunitat d'opinar sobre allò que la campanya i el programa electoral del PP ens va ocultar fa un any i, sobretot, poder opinar si aquest és el camí a seguir per superar la crisi. **F**

què està passant?

Desenvolupament local, necessari ara més que mai

Paqui Bauzá Bosch

Educadora Social i

Tècnica Desenvolupament Local

El passat mes de maig, els Agents d'ocupació i desenvolupament local (AODLs) de Balears reberen la comunicació del SOIB que una vegada finalitzats el seu projecte anual no seria més objecte de subvenció per part de la Comunitat Autònoma.

La Xarxa de AODLs, a la que tant d'esforç se l'hi ha dedicat en els darrers 11 anys estava sentenciada de mort malgrat l'objectiu 8è del SOIB segueix essent "Fomento de los instrumentos de la política de desarrollo local" i té com a única activitat "la consolidación de la Red de Agentes de Desarrollo local".

Encara que sabem que no hi ha diners per res és difícil d'entendre el perquè no se cerca una solució per mantenir una estructura i una de les figures professionals estratègiques pel desenvolupament sostenible i la promoció econòmica i laboral d'un territori.

Amb la desaparició de la XARXA se perd una estructura d'un alt valor acumulat al llarg d'aquests anys i la més propera a la realitat dels diferents territoris.

Mantenir la Xarxa costava fins ara un poc més de 2.000.000 d'euros, un milió tres-cents mil euros anuals aproximadament. La subvenció que se dedicava a cada contractació era del 80% de la despesa total de la contractació, xifra que s'ha mantingut intacte des del 1999.

Dels setanta-tres AODLs de l'any 2011/12, el mes de gener de 2013 en quedaran 19 (9 a Palma), repartits pels ajuntaments que ho han pogut assumir amb fons propis. Els responsables del actual SOIB no han pensat amb cap altra alternativa per mantenir la Xarxa, forçosament adaptada al moment actual de crisi i sequera econòmica.

És greu que 73 tècnics formats i amb experiència en desenvolupament socioeconòmic es quedin a l'atur. L'ocupació dels AODLs ve determinada pels plans que s'han d'implementar als territoris. Si no hi ha plans no hi ha possibilitat de feina.

El govern central ha fet una reducció general de les transferències a les comunitats autònomes i ajuntaments, els projectes europeus són improbables ja que els resultats de les auditories situen a la comunitat autònoma dins la llista negra. Del desenvolupament sostenible dels municipis (AL21) ja no se'n parla. No hi ha cap projecte de reactivació econòmica que s'estigui cuinant i quant se faci tindrà una clara tendència centralitzadora.

És greu que 73 tècnics formats i amb experiència en desenvolupament socioeconòmic es quedin a l'atur.

Els Ajuntaments i Consells Insulars de Balears es queden sense suport tècnic pels seus processos de desenvolupament quant més falta fa. El protagonisme de moltes entitats locals en el propi desenvolupament topa amb una tendència clara de desconfiança respecte a l'actuació de les administracions més properes al ciutadà.

El DL no és un invent recent, tampoc nacional. Si fem un poc d'història ens hem de remuntar a 1994 a "la Cumbre de Essen", on la UE reconeixia la contribució de les iniciatives locals de desenvolupament i ocupació a la lluita contra l'atur, adaptant-se l'any següent com Estratègia Europea "l'estímul de les iniciatives locals de desenvolupament i ocupació", prefigurant el que seria en un futur el model de treball de les societats preocupades amb la solidaritat, la participació, la sostenibilitat, la creativitat i la rendibilitat econòmica. Així es reflecteix en els programes, directrius, estratègies de la UE fins el dia d'avui, conscients de què cada territori té una problemàtica específica i les propostes s'ha d'adaptar a les necessitats i característiques amb les seves dificultats i oportunitats.

També s'impulsaren els pactes territorials com a marc d'actuació amb l'objectiu d' aconseguir una extensa col·laboració i coordinació regional i local en les polítiques integrades per a l'ocupació i en la mobilització dels recursos. Partint d'allò local, amb la col·laboració àmplia i efectiva de les empreses, sindicats, interlocutors socials i econòmics s'elaboraren estratègies integrades i plans d'actuació pel foment de l'activitat econòmica i l'ocupació a nivell local. Foren un bon instrument per treballar pel desenvolupament racional dels territoris. Formaven part dels eixos centrals de la programació dels plans presentats pels estats membres de l'Unió Europea.

Els problemes macroeconòmics fan que s'oblidi quin és l'espai i la dimensió en la que se mou la vida i l'economia real;

I ara, després de tantes alabances, el Plan Anual de Política de Empleo para 2012, l'Estrategia Española de Empleo 2012/2014, des d'una visió centralitzadora no deixen cabuda per fer feina a partir d'allò local; els problemes macroeconòmics fan que s'oblidi quin és l'espai i la dimensió en la que se mou la vida i l'economia real; on se desenvolupen les accions directes de creació d'ocupació, el foment de la cultura emprendedora, les activitats empresarials innovadores, l'economia social, la participació social...El DL va sorgir com a solució a crisis anteriors on es va veure que les polítiques macroeconòmiques no donaven resposta

El DL no és un model únic però sí necessari pel desenvolupament social i econòmic. Incorpora la necessitat de planificació en el desenvolupament territorial. Exigeix la intervenció des de diferents àmbits d'acció de manera integrada i en tot el seu conjunt.

L'estat del benestar constitueix un ecosistema en el que aspectes com educació, economia, treball, habitatge, sanitat, consum, serveis socials i culturals es troben sotmesos a dinàmiques compartides. Amb la intervenció local i una visió descentralitzadora i sostenible se propicien processos de creixement socioeconòmics i canvis en la qualitat de vida de la població.

Les iniciatives locals són especialment importants perquè neixen del propi teixit socioeconòmic, permeten identificar noves necessitats i noves activitats econòmiques, possibiliten la coordinació adequada entre l'oferta i la demanda formativa, aprofiten al màxim la diversitat territorial i cultural i l'articulació de noves formes d'actuació pública. Propicien un desenvolupament integrat de caràcter endogen, l'experimentació en noves formes de crear ocupació i activitat econòmica. Potencien l'economia social, la implicació i la sensibilització de la població en el desenvolupament del seu territori.

Els AODLs són els que millor coneixen les característiques i problemàtiques concretes que afecten a cada territori, són els més propers als ciutadans. Impulsen, desenvolupen i cerquen alternatives econòmiques diferents a les tradicionals, fomenten entorns propicis per a l'activitat econòmica i empresarial, aprofiten sinergies, milloren les formes d'ocupació, animen i donen suport a l'auto-ocupació i la creació de noves empreses, impulsen formes noves de cooperació. Són nexes d'unió entre els diferents actors locals i l'administració autonòmica, entre l'administració i la iniciativa privada.

Però ara hem de començar a parlar amb passat. Serveixin aquestes línies per posar en valor la feina feta fins ara des de les bases del desenvolupament i per prendre consciència de la importància de la pèrdua que suposa pels nostres territoris no poder contar amb la Xarxa de AODLs, necessària "ara més que mai".

El desenvolupament local (DL) és un damnificat més de l'actual tsunami neoliberal com a única política econòmica possible, de la intensa tendència centralitzadora i de les tisores del govern. **F**

què està passant?

Algunes reflexions sobre la situació de la sanitat

Sebastià Serra Morro

Metge de Família

Diuen que les crisis constitueixen oportunitats de canvi i millora. Diuen que s'han d'aprofitar per a desprendre's dels mals costums, dels pesos innecessaris... Potser sigui veritat, però què passa quan veus que la Crisi s'aprofita per a introduir canvis que no duen a la millora, si no a empitjorar les condicions de vida dels ciutadans? I això és el que està passant, al meu entendre, en el nostre entorn.

Des de fa anys qualsevol observador del món de l'Administració podia veure que hi havia coses que s'havien de canviar: borses d'ineficiència, despeses no controlades ni justificades, polítiques de personal erràtiques, poca implicació dels treballadors, augment dels privilegis dels que haurien d'estar al servei dels demés, poca cultura de servei, situacions d'abús en la utilització de recursos, deixadesa per part de l'Administració en les seves funcions de control... Quan ha arribat la crisi, aquesta s'està aprofitant per a canviar sí, però només des d'un punt de vista econòmicista.

A l'hora d'analitzar les causes d'aquesta situació ens trobam que les explicacions varien molt en funció de la ideologia dels qui les exposen. Des d'unes posicions neoliberals els culpables són, per un costat, l'Estat Benefactor, i, per l'altre, els ciutadans que se n'han aprofitat i han viscut "per damunt de les seves possibilitats"; això els du a qüestionar els drets socials com són la salut, l'educació i la seguretat social i poc a poc els van convertint en mercaderies. Per tant, les solucions proposades van en el camí de les retallades de drets socials i en fer pagar pel seu gaudi (copagament).

Des del meu punt de vista, crec que hi ha altres raons més properes. Una de les més importants, i sé que tota generalització és d'entrada injusta, el funcionament actual dels partits polítics i sindicats: encara que els seus discursos van en la línia de defensar els interessos dels ciutadans, la meua opinió és que s'han convertit en gestors del poder, legítim per altra banda, que els atorga el sistema democràtic.

¿Quants càrrecs dins l'Administració se donen a persones sense cap tipus de preparació ni mèrit professional només per que militen dins una organització política? Quants d'aquests càrrecs acaben treballant més pel propi partit que per l'Administració? Quants es limiten a cercar beneficis personals mentre ocupen el càrrec? Com deia algun articulista recentment, quan algun polític afirma que actua "sense complexos", en realitat està dient que ho fa "sense escrúpols".

Si el poder dels ciutadans és delegat en els polítics per a què el gestionin, per què l'utilitzen per a servir els interessos del món financer i no el nostre? Per què són incapaços d'arribar a acords? Crec que el motiu és que només els interessa el poder, sigui al preu que sigui i caigui qui caigui. En qualsevol empresa, ja els haurien acomiadat per ineptes. Aquí no podem.

Les conseqüències dins l'Àmbit de la Salut.

Els analistes assenyalen que el Sistema Nacional de Salut espanyol té problemes (1):

1. Alguns comuns a tots els sistemes sanitaris: creixement de la despesa, variabilitat injustificada de la pràctica clínica, envelliment poblacional, expectatives creixents de la població, medicalització creixent...
2. D'altres específics del nostre SNS:
 - a. Manca crònica de recursos.
 - b. Ineficiència en la gestió del sistema y deficient model organitzatiu.
 - c. Dualització de l'assegurança
 - d. Absència de participació de professionals i usuaris.

I davant aquesta situació i aprofitant l'excusa de la crisi, s'han posat en marxa tota una sèrie de mesures que no afronten tots aquests problemes, si no que serveixen per a retallar drets i afavorir la privatització de la sanitat.

Dins aquesta línia podem enquadrar el Reial Decret 16/2012 de mesures urgents per a garantir la sostenibilitat del Sistema Nacional de Salut i millorar la qualitat i seguretat de les seves prestacions. ■■■

Els seus continguts han estat durament criticats des de molts àmbits: Societats Científiques (SEMFYC...), Associacions de professionals (OMC), ONGs (Càritas, Médicos del Mundo...), Associacions ciutadanes (FADSP, Grup de Defensa de la Sanitat Pública...), associacions de malalts, partits polítics, sindicats...

El primer que crida l'atenció del RD 16/2012 és la incongruència entre l'exposició de motius i la normativa que aprova: després de parlar de les mancances del Sistema Nacional de Salut (la majoria de gestió i organitzatives), les mesures van dirigides a limitar l'accés dels ciutadans al sistema sanitari. Ja no es parla de titulars del dret a la salut i a l'assistència sanitària, si no de condicions per obtenir la condició d'assegurat. Pel camí hem perdut la universalitat de l'assistència.

Les mesures van dirigides a limitar l'accés dels ciutadans al sistema sanitari.

Tornant al que assenyalava anteriorment, s'estan introduint canvis que no duen a la millora sinó a empitjorar les condicions socials de les persones més vulnerables. I el motiu, reconegut pel propi Reial Decret, és que el Sistema, malgrat ser un "dels grans assoliments del nostre Estat del benestar", presenta "situacions de descoordinació entre els serveis de salut autonòmics". ¿I això s'arregla limitant el dret dels ciutadans a l'assistència sanitària? No existeix un Consell Inter-territorial encarregat de la coordinació? Una vegada més la ineficiència de l'Administració i dels polítics s'utilitza d'excusa per a retallar drets.

Els més afectats pel RD són les classes socials més dèbils, principalment els immigrants sense papers. ¿Treure el dret a l'assistència a aquest col·lectiu és la solució al dèficit del Sistema? Tots els treballs fets sobre utilització de recursos coincideixen en què precisament aquest col·lectiu és el que menys fa servir els serveis sanitaris, en comparació amb els ciutadans nadius. En aquest cas, el que perdem és equitat que és un indicador fonamental de justícia social. Però el convenciment de què s'atén més i millor als immigrants, que se'ls dóna més drets (subvencions, ajudes, beques...) s'està estenent entre la ciutadania i apareixen opinions i actituds xenòfobes (un bon exemple del que podem esperar és l'article de Mariangela Paone, aparegut recentment a El País (2)).

Un altre punt que crida l'atenció del RD és quan estableix els co-pagament (re-pagament com diuen els crítics) en farmàcia iguala en el mateix nivell (50% en el cas d'usuaris actius) les rendes de 18.000 a les de 100.000 €. El mateix passa amb les aportacions dels pensionistes als tractaments crònics: s'estableix un màxim de 18 € mensuals, tant als que guanyen 18.000 com als que en guanyen 100.000 €. Com si fos el mateix cobrar una quantitat que l'altra.

Sense voler caure en teories de la conspiració, però veient que les retallades socials que s'estan aplicant afecten els principals determinants de la salut (les condicions socioeconòmiques, culturals i ambientals) i que en aquestes circumstàncies les classes socials més afectats són sempre les més dèbils, no puc més que concloure que s'estan defensant uns interessos que no són els nostres, els dels ciutadans corrents. Com diuen alguns autors, anam cap a una sanitat dual: una per a rics i l'altra per a pobres. "Una sanitat mercantilitzada que no només és injusta, si no que romp el concepte de ciutadania i solidaritat social, i que obri el camí al classisme, la discriminació i la desigualtat" (3)

Manifestació a Madrid contra el tancament d'hospitals el passat diumenge 18 de novembre.

La situació a les Balears.

Tot el que s'ha dit anteriorment és aplicable a la nostra Comunitat Autònoma, amb diversos agreujants:

1. El finançament de la Sanitat Pública balear ha estat deficitària ja des de les transferències sanitàries. La despesa sanitària per càpita a Balears a l'any 2010 fou de 1.066,82 €, ocupant el lloc 15è. i per davall de la mitja estatal (1.246 €)(4)

2. Les circumstàncies polítiques que han fet que en un any i mig hàgim tingut 3 Consellers no han servit precisament per a afrontar la situació de la millor manera. I a més, tres Consellers amb propostes molt diferents, fins i tot contradictòries algunes d'elles (per exemple la desaparició de la Gerència d'Atenció Primària de Mallorca i la seva posterior resurrecció).

3. Les úniques mesures aplicades han estat les marcades pel Govern Central: mesures de retallades econòmiques i socials, sense cap proposta innovadora més enllà de les d'austeritat. En un moment en què clarament es necessiten més llits socio-sanitaris, els nostres responsables sanitaris volen tancar els pocs que tenim.

Hi ha alternatives al model que volen imposar

4. No hi ha hagut cap implicació dels professionals ni dels ciutadans, ni tan sols s'ha volgut escoltar aquests col·lectius. Els missatges han estat sempre en negatiu: els treballadors que no rendeixen i en sobren i els ciutadans que consumeixen per damunt les seves possibilitats.

5. Unes organitzacions sindicals desunides i amb una forta crisi de credibilitat, fet compartit també pels partits polítics. En uns moments en què més necessitem uns representants sindicals i polítics que defensin els interessos dels ciutadans que els hem elegit i als quals han de servir, és quan més desprestigiats estan.

6. La sensació de què el que es pretén és crear les condicions idònies per a justificar mesures privatitzadores (amb l'excusa de què tot el que és públic no és eficient) s'estén cada vegada més dins l'àmbit de la sanitat.

7. Al mateix temps que es retallen llocs de feina i sous als treballadors sanitaris, més casos de corrupció apareixen i més càrrecs es donen en funció de la militància política i no de la capacitat de gestió.

Algunes propostes.

Seguint les propostes fetes des de les organitzacions que defensen la Sanitat Pública (5,6) les alternatives passarien per:

1. Tenir una visió global de la salut: visió bio-psico-social.

2. Una atenció sanitària humana, eficient i de qualitat.
3. Una atenció sanitària universal, equitativa, gratuïta i sense re-pagament.
4. Potenciació de l'atenció primària i comunitària.
5. Una atenció sanitària ben finançada i ben avaluada.
6. Una salut pública que elimini les desigualtats de salut.
7. Participació ciutadana real.
8. Establir mecanismes eficaços de coordinació del SNS.
9. Posar en marxa la coordinació sociosanitària.

I tot aquests punts seran possibles en la mesura en què els ciutadans tinguem clar que la salut no és un luxe, sinó un dret de totes les persones i que estiguem disposats a lluitar per aquests i tots els altres drets que ens volen treure.

Bibliografia:

- (1).- Ponte Mittelbrum, C. Neoliberalismo en España: efectos sobre el Sistema de Salud. A Globalización y Salud. Federación de Asociaciones para la Defensa de la Sanidad Pública. Madrid. 2005.
- (2).- Paone, M. Guerra de pobres en la sanidad griega. Diari El País de dia 24 d'octubre de 2012.
- (3).- Benach J, Muntaner C, Tarafa G, Valverde C. La Sanidad está en venta. Y también nuestra salud. Icaria editorial. Barcelona. 2012.
- (4).- Federación de Asociaciones para la Defensa de la Sanidad Pública. Los Servicios Sanitarios de la CCAA. Informe 2012 (IX Informe). Setembre 2012. www.fadsp.org.
- (5).- Federación de Asociaciones para la Defensa de la Sanidad Pública. Las mentiras sobre la Sanidad Pública y alternativas para su mejora. Fulletó disponible a www.fadsp.org.
- (6).- Benach J, Muntaner C, Tarafa G, Valverde C. Opus cit.

què està passant?

La cooperació internacional, en perill d'extinció

Espai de Treball de solidaritat internacional d'Iniciativaverds

Segons el darrer informe de l'ONU sobre inseguretats alimentària, 870 milions de persones passen fam al món, de les quals 852 milions viuen als països empobrits del sud i 16 milions viuen als països del nord¹. Acabar amb aquest problema avui en dia és possible i és un dels majors reptes de la humanitat, tal vegada el més important.

Desgraciadament, pareix que tant el Govern espanyol com el Govern de les Illes Balears no ho veuen d'aquesta manera, si tenim en compte la ínfima aportació que estan realitzant a la lluita contra la pobresa. A nivell estatal, des que va començar la crisi, les retallades en cooperació quasi han arribat al 70 % sobre un pressupost que ja era insuficient per complir amb els compromisos de desenvolupament assumits². A nivell autonòmic, segons un estudi de la Coordinadora d'ONGD de les Illes Balears, els impagaments i les retallades han afectat 408.250 persones beneficiàries als països empobrits i 30.340 a les Illes Balears³. Malauradament, sembla que les coses encara poden empitjorar més. Les retallades a l'Ajuda Oficial al Desenvolupament (AOD) del projecte de pressuposts generals de les Illes Balears per a l'any 2013 són realment dràstiques; de fet, si aquesta tendència es manté durant els propers anys, podem afirmar que la cooperació internacional està en perill d'extinció.

La reivindicació històrica de destinar com a mínim el 0'7 % del pressupost total de les Illes Balears a l'AOD és cada cop un horitzó més llunyà. Però això no sempre ha estat així: no fa tants anys, el 2007, el Govern de les Illes Balears va destinar més de 16 milions d'euros a l'AOD, la qual cosa suposava més del 0'5 % del pressupost total¹. És a dir, encara no s'havia arribat al 0'7 % però pareixia que hi havia una clara intenció d'assolir aquesta fita. De llavors ençà, l'AOD no ha aturat de disminuir fins a arribar a la brutal retallada del projecte de pressuposts generals per a l'any 2013, en què sembla que es podrien destinar, únicament, al voltant de 2 milions d'euros per a l'AOD.

el que fa a la convocatòria de subvencions per a les ONGD de les Illes Balears, cal esmentar que les quantitats de l'any 2011 es varen pagar amb càrrec al pressupost de 2012 i es va eliminar la convocatòria de subvencions destinada a la cooperació per a l'any 2012. Pel que fa al 2013, en aquests moments sembla que tampoc no hi haurà convocatòria de subvencions, fet que a la pràctica suposarà la impossibilitat de realitzar molts dels projectes de cooperació per al desenvolupament de les ONGD.

Curiosament, tanmateix, la falta de doblers és selectiva. No deixa de cridar l'atenció, per exemple, el fet que, en aquests moments, l'actual Govern estigui augmentant considerablement el pagament d'interessos i de capital a les entitats bancàries. En aquest sentit, és igualment sorprenent que la quantitat que es destinarà al Palau de Marivent de Palma durant el 2013 sigui similar a la quantitat destinada per a l'AOD. És a dir, el Govern beneficia un dels sectors responsables de l'actual crisi, el sector financer, i una institució totalment anacrònica en els temps que corren com és la monarquia, a la vegada que retalla impunement en un dels majors reptes de la humanitat: la lluita contra la pobresa. Aquests són només dos exemples que reflecteixen clarament quines són les prioritats de l'actual Govern de les Illes Balears.

Davant d'aquest panorama, no ens queda més remei que passar de la indignació inicial a l'acció. Les ONGD, els partits polítics i la ciutadania en general hem de reaccionar per defensar les persones més vulnerables del planeta. Cal que els demostrem, en definitiva, que nosaltres sabrem estar a l'alçada! **F**

1. FAO (2012) "El estado de la inseguridad alimentaria en el mundo 2012"

<http://www.fao.org/news/story/es/item/161867/icode/>

2. CONGDE (2012) "Para Rajoy la cooperación al desarrollo vale cero"

http://www.congde.org/index.php/noticias/vernoticia/id_noticia/1773

3. CONGDIB (2012) "El efecto de la crisis en el tejido asociativo de Baleares"

<http://www.congdib.es/Català/Documents/EL%20EFECTO%20DE%20LA%20CRISIS%20EN%20EL%20TEJIDO%20ASOCIATIVO%20DE%20BALEARES.pdf>

4. INTERMÓN OXFAM (2012) "La realidad de la ayuda 2011"

http://www.intermonoxfam.org/sites/default/files/documentos/files/Realidad_de_la_ayuda_2011_1.pdf

què està passant?

Els pressupostos autònoms de 2013 i les polítiques actives d'ocupació

Llorenç Pou

Professor de la UIB

En la mateixa setmana que entraven els pressupostos autònoms del 2013 al Parlament, el Govern reconeixia oficialment que des del primer trimestre d'enguany l'economia balear tornava estar en recessió. D'aquesta manera, es confirmaven les pitjors perspectives laborals, que apunten a una destrucció interanual d'ocupació en el 2012 que arribarà als 10.000 llocs de feina (-3%) per desembre i a un nombre d'aturats registrats al SOIB que superarà les 100.000 persones.

Definit el punt de partida, la pregunta és què cal esperar en l'àmbit laboral en el 2013 des d'una òptica quantitativa i quin és el full de ruta previst pel Govern en els pressupostos per a les polítiques actives d'ocupació (PAO). La resposta a la primera pregunta la dona el propi Govern en la seva previsió de creixement del PIB per al 2013 anunciat als pressupostos: es preveu una situació de quasi estancament, amb un magre creixement del 0,3%. Més enllà de l'estètica d'aquesta xifra, destinada a no voler reconèixer que continuarem en recessió, el cert és que amb una economia que no creix, l'únic segur és que l'ocupació tornarà caure a un ritme elevat, que es podria situar en el -2,5%.

El SOIB ha reduït el seu pressupost en un 32%

En aquest context, el pressupost per al 2013 del SOIB, que és el principal òrgan per executar polítiques actives d'ocupació a Balears, és de 37,4 milions d'euros. Aquesta quantitat contrasta amb la dotació pressupostària del 2012, de 55,4 milions d'euros, el que representa una reducció de 18 milions, un -32%. Cal recordar que la liquidació pressupostària del 2010, darrer any sencer del Govern anterior, assenyala una despesa efectiva del SOIB de 92 milions d'euros. La comparança ho diu tot.

Tot i l'impressionant retallada quan es comparen els pressupostos de 2012 i 2013, la pregunta és si realment res ha canviat en la part del pressupost del SOIB destinada a PAO, que és la majoritària. La resposta és ben directa: no res ha canviat. Per entendre-ho, resulta útil en la discussió dividir el pressupost en PAO entre els recursos propis aportats pel Govern i els fons que posa l'Estat.

En el cas dels recursos propis, el Govern ha continuat amb la seva política de 2012, quan, per primera vegada des del traspàs de competències, no va invertir ni un sol euro de recursos propis en PAO. Com és possible doncs que els pressupostos reflecteixin aquesta retallada tan elevada abans esmentada? Això és així perquè l'única administració que segueix invertint en PAO és l'Estat i aquest va retallar la seva assignació en els pressupostos generals de 2012 aprovats els mes de juny; aquests retallaren l'assignació en PAO a Balears des dels 42 milions de 2011, que són els que figuraven al pressupost del SOIB aprovats per al 2012, fins als 22 milions finals. Aquesta quantitat es manté en el 2013. Per tant, la caiguda del pressupost de 2013 és fictícia, ja que en el 2012 només s'ha disposat de 22 milions. Tot plegat palesa la despreocupació dels Governos autònom i central cap al problema de l'atur, que no deixa de créixer.

Totes aquestes xifres, emperò, tenen implicacions en molts d'ordres. En primer lloc, il·lustren que l'actual Govern autònom renuncia a liderar les competències en PAO que li foren transferides en el seu moment. És més, s'està renunciant, fins i tot, en l'adaptació d'aquests magres recursos a la realitat del mercat de treball balear. En efecte, tot i que l'Estat marca unes línies d'actuació inicials en l'ús dels recursos a invertir en PAO a totes les comunitats autònomes, també és cert que darrerament permet la seva modificació per part dels Serveis d'Ocupació autònoms. Malgrat l'anterior, el SOIB no ha consensuat amb els agents socials a què dedicar-los. ■■■

Al contrari, s'ha limitat a executar el programes que finança l'Estat, repetesc, pensats en clau nacional i no de Balears. A títol d'exemple, ni en el 2012 ni en el 2013 s'han pressupostat recursos per ajudar a la reinserció laboral d'aquelles persones aturades de llarga durada i que han exhaurit totes les prestacions, tot i que el col·lectiu d'aturats de llarga durada ja supera el 32% del total d'aturats a Balears. En aquest escenari, cal preguntar-se si no fóra millor, o almanco més coherent, directament tornar les competències del SOIB al Govern central.

On és el compromís amb les persones?

En definitiva, el panorama pressupostari per a les PAO, que suposa el compromís d'un Govern amb els problemes dels seus ciutadans, no és gaire encoratjador. Malgrat l'actual caiguda de l'ocupació i les previsions de reducció per al proper any, el Govern ha decidit no invertir ni un sol euro propi en PAO per al SOIB, a la vegada que els recursos del Govern central han caigut respecte de 2011 i es mantenen congelats en termes absoluts en la mateixa xifra de 2012. Tot plegat i atès l'increment de l'atur, ens torna dibuixar un escenari de caiguda de la inversió per persona aturada. Dit això, on és el compromís amb les persones?

Alguns podran argumentar que aquesta feblesa pressupostària és inevitable en un context d'ajust fiscal. Hom creu que, en realitat, és el resultat d'una doble circumstància: d'una banda, la falsa creença que l'única política que genera ocupació és el creixement econòmic i, de l'altra, la falta d'idees. Quant a la primera, una simple anàlisi de la tipologia dels aturats ens permetrà entendre que una part significativa necessita d'un fort reciclatge. A títol d'exemple, al voltant d'un 30% dels aturats no té la titulació bàsica (ESO). Amb aquest panorama, encara que l'economia cresqués, tota aquesta gent tindria serioses dificultats per trobar una feina digna. En altres paraules, si acceptam que hi ha una part molt destacable del nostre atur que és estructural, necessitam aplicar PAO, per exemple en formació, per reciclar tota aquesta gent. El contrari és condemnar aquesta gent a l'atur repetitiu i al conjunt de l'economia a la ineficiència.

Quant a la manca d'idees, sembla mentida que en un escenari de destrucció d'ocupació galopant el Govern no hagi plantejat un full de ruta específic per als aturats (Pla d'Ocupació): millor si és consensuat, però en darrer terme que existeixi.

No cal perdre temps en pensar de qui és culpa la crisi. Al capdavant, l'atur és un preocupació de tota la societat i com a tal, tots en som víctimes i culpables. L'important és plantejar solucions. Els doblers no són una condició suficient per trobar solucions a l'atur (també fan falta idees), però sí és una condició necessària per quan trobem les idees. Ara mateix els doblers per a les Polítiques Actives d'Ocupació no hi són, el que provocarà que la sortida de la crisi, quan es produeixi, sigui més feble.

Alguns podran argumentar que aquesta feblesa pressupostària és inevitable en un context d'ajust fiscal. Hom creu que, en realitat, és el resultat d'una doble circumstància: d'una banda, la falsa creença que l'única política que genera ocupació és el creixement econòmic i, de l'altra, la falta d'idees. Quant a la primera, una simple anàlisi de la tipologia dels aturats ens permetrà entendre que una part significativa necessita d'un fort reciclatge. A títol d'exemple, al voltant d'un 30% dels aturats no té la titulació bàsica (ESO). Amb aquest panorama, encara que l'economia cresqués, tota aquesta gent tindria serioses dificultats per trobar una feina digna. En altres paraules, si acceptam que hi ha una part molt destacable del nostre atur que és estructural, necessitam aplicar PAO, per exemple en formació, per reciclar tota aquesta gent. El contrari és condemnar aquesta gent a l'atur repetitiu i al conjunt de l'economia a la ineficiència. Quant a la manca d'idees, sembla mentida que en un escenari de destrucció d'ocupació galopant el Govern no hagi plantejat un full de ruta específic per als aturats (Pla d'Ocupació): millor si és consensuat, però en darrer terme que existeixi.

No cal perdre temps en pensar de qui és culpa la crisi. Al capdavant, l'atur és un preocupació de tota la societat i com a tal, tots en som víctimes i culpables. L'important és plantejar solucions. Els doblers no són una condició suficient per trobar solucions a l'atur (també fan falta idees), però sí és una condició necessària per quan trobem les idees. Ara mateix els doblers per a les Polítiques Actives d'Ocupació no hi són, el que provocarà que la sortida de la crisi, quan es produeixi, sigui més feble. **F**

construint alternatives

L'Obra Cultural Balear en el seu cinquantenari

Jaume Mateu i Martí
President de l'OCB

Francesc de B. Moll, quan a les seves memòries parla de la creació de l'Obra Cultural Balear (OCB), ho fa amb un marcat caràcter alcoverià. Diu que, en acabar la redacció del Diccionari Català-Valencià-Balear, havia arribat el moment de continuar l'"Obra" iniciada per Antoni M. Alcover passant a l'acció, incidint directament en la població donant-li a conèixer la seva llengua i la seva cultura que compartien amb a altres territoris.

Allò que volien els impulsors i fundadors de l'entitat, el desembre de 1962, era divulgar com més millor la llengua i la cultura pròpies prenent com a model Òmnium Cultural. La diferència és que els iniciadors de l'entitat principatina pertanyien a la burgesia il·lustrada catalanista i l'OCB s'hagué de nodrir d'intel·lectuals. Tornant a Moll i sobre aquesta circumstància, diu que estava empegueït de veure com molts de mallorquins es feien molt rics i no destinaven absolutament res d'aquests guanys respectables a millorar les condicions culturals de Mallorca, que tant els donava. Més enllà d'aquesta diferència, tant una entitat com l'altra desplegaren el catalanisme cultural que, políticament, abans i ara, és transversal.

Cinquanta anys enrere, l'ús social del català a les illes Balears i Pitiüses era aclaparador tot i que fos menys tingut -i ridiculitzat- pel règim franquista que, òbviament, el vetava en els actes públics i a l'administració. Això no obstant, els parlants en desconeixien tant l'ortografia com la gramàtica. Per això, una de les primeres decisions que pren l'OCB és engegar cursos de català. En aquests cursos s'anaven formant els futurs professors i relativament en molt poc temps el nombre d'alumnes esdevingué espectacular. I a través d'aquests cursos de català, s'anaren organitzant conferències que abastaven tant la història de l'illa com la literatura catalana o certs trets de la cultura popular; cicles de conferències que, efectivament, patiren la censura -i la persecució- franquista. I d'aquesta activitat en nasqueren també les primeres delegacions.

Per tant, la transcendència d'aquests cursos de català va ser enorme tant per a Mallorca com per a l'entitat, perquè la ben situà en el desolat mapa cultural de l'arxipèlag, i la dotà de prestigi.

L'OCB va néixer defensant els postulats democràtics en un règim polític que els deplorava. A les escorrialles del franquisme, quan de manera més aparent que no pràctica, el règim inicia un procés d'obertura absolutament tutelat, l'entitat, per tarannà i també per organització, acull nombroses iniciatives que s'acaraven a la dictadura franquista. Aquesta obertura a sectors nous que incidien i insistien més en el canvi social, afirmà encara més la seva transversalitat política. Si fins aleshores es tenia la impressió que l'entitat era conservadora, en la dècada dels setanta del segle passat, amb la incorporació d'aquests sectors nous de forjadors de llibertats, desapareix aquest retret. Així, l'entitat guanya en presència pública, en nombre de socis i, en allò més important: en capacitat d'interlocució amb tots els sectors culturals i político-socials.

Un dels mèrits de l'OCB, ha estat no perdre mai el pols a la realitat social que es viu en cada moment i actuar d'acord amb aquesta realitat. Així, en el tardor franquisme incorpora l'objectiu de país als de llengua i cultura. Coincideix en el temps en què els sectors gonelles

(els secessionistes lingüístics mallorquins) acuiten molt, la qual cosa força l'entitat a redoblar el seu esforç per no cedir gens en la defensa aferrissada de la unitat lingüística.

En els anys vuitanta del segle passat, la divisió "autonòmica" de l'Estat espanyol no es va fer amb criteris objectius de necessitat, sinó per afeblir les nacions històriques. Les Balears vàrem clamar per ser "comunitat històrica" en una de les mobilitzacions més nombroses que es coneixen per i ser tractades com les "autonomies" de primera. Al final no va ser així. De tota manera, davant aquest panorama, l'OCB es posiciona clarament a favor de poder disposar del més alt sostre autonòmic possible i de convertir la llengua catalana, pròpia de les illes Balears i Pitiüses, en la llengua de relació, de l'administració pública i dels mitjans de comunicació públics.

Per això, participa en els debats sobre l'Estatut d'Autonomia aprovat el 1983, que determina que la llengua pròpia de les illes és la catalana. Tres anys més tard s'aprova amb el màxim consens la Llei de Normalització Lingüística, una fita capital en el procés per difondre i prestigiar el català.

Bauzá ha creuat la línia vermella que marcaven els enunciats de la Llei de Normalització Lingüística

El desplegament autonòmic despertà moltes esperances de canvi profund, sobretot pel que feia a l'autogovern i quant al tractament de la llengua pròpia. Per això, calia aprofitar aquesta nova conjuntura per fer créixer el sentiment de pertànyer a una cultura massa temps combatuda i menyspreada. Així, l'OCB, per tal d'aconseguir que les noves administracions orientessin la seva acció tenint en compte sempre les nostres propietats com a poble, es va apropar i obrir a tots els sectors i agents socials, sindicals, empresarials, culturals o polítics. Es tractava d'aglutinar els esforços de tots aquests àmbits per fer més forta i compartida la nostra cultura amb la llengua catalana per estandard. I amb aquesta finalitat s'organitzen les grans mobilitzacions ciutadanes a favor de la llengua pròpia.

Quant a l'avenç en la normalització de la nostra llengua, cal advertir que s'han donat molts avanços tímids i excessius estancaments. Fins ara, amb governs conservadors s'avançava poc, o es quedava en línia morta, i amb governs progressistes s'avançava una mica més; no gaire, tanmateix. Els retrocessos es donen ara, amb la presidència de Bauzá que ha creuat la línia vermella que marcaven els enunciats de la Llei de Normalització Lingüística. Bauzá, com a president del Partit Popular de les Illes Balears, trencant el consens, ha decretat la substitució lingüística i totes les administracions públiques de l'arxipèlag governades per aquest partit segueixen disciplinadament aquesta orde.

A més, Bauzá ha engegat institucionalment una agressivitat extrema en contra del català i de la seva cultura. I des de l'OCB sempre hem sostingut que cap agressió lingüística pot romandre sense resposta, tenint ben present que aquesta contesta ha de ser contundent i inequívoca, i feta des del respecte.

Així, el 25 de març d'enguany, 50.000 persones omplírem Ciutat per fer un rotund "Sí a la nostra llengua" que ni es pot silenciar ni minimitzar, per molt que ho pretenguin els elements més extremosos del Partit Popular.

I si aquesta potentíssima agressivitat institucional de què parlava no s'havia donat mai en època democràtica, la resposta de la ciutadania de les illes ha estat exemplar, per nombrosa, responsable, mantinguda i assenyada. Mai, en la història moderna de les illes s'havia vist una resposta tan gran i clamorosa com aquesta de rebuig a una política lingüística, cultural i social tan contrària als nostres interessos.

El balanç dels primers cinquanta anys de l'OCB són força positius. Tots els socis ens en podem sentir molt satisfets: tot i les dificultats econòmiques que pateix ara mateix, segueix sent l'entitat civicocultural de referència a l'arxipèlag. Amb Can Alcover d'ambaixador, hem demostrat que val la pena seguir lluitant fins a l'extenuació per l'ànima de les nostres illes. Gràcies a un equip de professionals excel·lent, a un gruix molt generós de voluntaris i a la complicitat dels socis, hem aconseguit que la veu clara de l'OCB se senti arreu i amb la potència que mereix aquest país nostre fet d'illes.

Mirant al demà, ens caldrà seguir sent l'entitat independent de cap opció política que hem estat sempre, amb l'objectiu ben clar, permanentment connectada amb la realitat i tostemp al servei del país. Seguir esforçant-se per augmentar els suports personals, la xarxa territorial i el gruix de voluntaris i dinamitzadors. Dissortadament, l'estatus de la llengua nostra no és ni el desitjable ni el que li correspon per ser la històrica. Per això, almenys en el futur més immediat, haurà de seguir sent la força sensibilitzadors i mobilitzadora necessària per mantenir enarborat l'estandard de tot allò que ens personalitza com a poble. Haurà de seguir treballant a fons la conscienciació i la reivindicació sabent de cert que cap esforç no ha estat, ni és ni serà balder. Cinquanta anys de vida ens diuen que la realitat sociolingüística actual de les illes seria molt pitjor sense l'acció esforçada de l'Obra Cultural Balear. **E**

construint alternatives

Consumir en valors, és un dret i és possible

Cooperativa Coanegra

Si fem un exercici diari per reflexionar, des que ens aixecam fins que ens colgam, ens adonarem de la pluja de consums varis a què ens veiem sotmesos: aigua, llum, telèfon, benzina, mitjans de comunicació, serveis públics, roba, queviures...

Alguns dels béns de consum ens vénen pràcticament imposats, tot i que per sort, podem triar i fer una aposta per consumir béns que siguin respectuosos amb el medi ambient, produïts tenint en compte els valors de justícia, ecologia, sostenibilitat...

Pel que fa als serveis públics que consumim són les decisions polítiques les que posaran en valor els criteris que els governants considerin més convenients. No sempre hi són presents els valors abans esmentats, i tractant-se de serveis públics idò consumirem els béns o serveis que trobem a l'abast (l'aigua, per exemple, -un bé comú sovint privatitzat i amb una qualitat molt lluny de la ideal-, els mitjans de comunicació públics, -sovint al servei de qui governa-, privats -al servei de lobbys, mercats o grups de pressió-, la sanitat i l'educació públiques -en aquests moments sotmeses a retallades injustes que perjudiquen greument la seva qualitat-, ...)

Els consumidors tenim el dret d'incidir en el model de consum que volem, i la llibertat de triar aquells productes que representin els valors en què nosaltres creiem. De cada vegada hi ha més organitzacions que saben que un altre model és possible i posen en marxa experiències o projectes al nostre abast.

Parlam, per exemple, de tota la xarxa de comerç just on podem trobar molts productes que contribueixen al desenvolupament de les economies més desfavorides, dels productors d'origen; Som Energia ens brinda l'oportunitat de canviar el model energètic i d'optar per un model renovable, i així moltes més accions responsables...

A Coanegra S.Coop., també ens proposarem incidir en el model de consum. La nostra és una cooperativa integral, de productors i consumidors; els eixos més importants del nostre projecte són:

- Impulsar la recuperació paisatgística i productiva, així com la dinamització social i econòmica del camp i del mon rural,
- Preservar i recuperar espècies animals i vegetals autòctones o tradicionals de les Illes Balears,
- Promocionar els productes naturals, tradicionals i ecològics, i
- Sensibilitzar i educar els consumidors per al manteniment de la salut i la preservació del medi ambient així com per la importància del consum responsable i el treball cooperatiu són els eixos fonamentals del nostre projecte.

Un projecte participatiu on els amics i clients de Coanegra interactuïn en el nostre projecte.

Canviarem el model productiu i de consum en la mesura en què triem els productes locals, dels nostres pagesos, produïts o elaborats amb criteris respectuosos, no només per al medi ambient sinó també per a la nostra salut.

Podem canviar el model econòmic i impulsar l'economia local, si posam en valor aquests criteris i, amb el nostre petit gra d'arena diari podem ajudar a dinamitzar l'economia.

Prenguem el nostre temps per anar a comprar, per anar a triar els productes que volem consumir. Posem a una balança el benefici que ens aporta consumir en valors i lliurement o els perjudicis que ens aporta triar amb presses i pressionats pels mercats:

Consumir en valors és un dret i és possible. **F**

Associació Privada d'Españols, 42
de Figueras 37141 Españols
Telèfon: 971 602719
www.coanegra.org

construint alternatives

Celebrat el XII Simposi de la Xarxa de Renda Bàsica

Rafel Borràs Ensenyat

Membre de l'Ateneu Pere Mascaró i de l'Executiva de Iniciativaverds

Repte superat. Els passats dies 16 i 17 de novembre es celebrà a Palma el XII Simposi de la Xarxa de Renda Bàsica. En aquesta ocasió, a proposta de la Xarxa Renda Bàsica, l'Ateneu Pere Mascaró n'era la entitat amfitriona, la qual cosa suposava un autèntic repte ja que no sovintegen a Mallorca esdeveniments d'àmbit del Regne d'Espanya i d'aquestes temàtiques.

Amb alguns canvis d'última hora en el programa -els problemes de connectivitat són un mal aliat per a l'organització d'esdeveniments amb participació de gent de fora de l'illa- el Simposi es desenvolupà amb bona participació de públic i un intens debat a unes instal·lacions tan adients per a la paraula i les idees com és Can Alcover - Espai de Cultura.

Miquel Rosselló, en la seva condició de President de l'Ateneu Pere Mascaró (que forma part de la Xarxa Renda Bàsica), va donar la benvinguda als participants i recordà la particular relació que té l'Ateneu amb la proposta de Renda Bàsica (RB). No debades, fou una conferència de Daniel Raventós sobre aquest tema la primera activitat pública de l'Ateneu Pere Mascaró.

Tot seguit s'inicià la primera taula rodona amb el títol: "La RB en el camí d'una igualtat real" amb la participació de Bernat Riutort (Professor de la UIB), Daniel Raventós (President Xarxa Renda Bàsica) i David Casassas (secretari de la Basic Income Earth Network fins el passat setembre i vicepresident de la XRB). El debat va servir per conèixer millor el continguts de la proposta, conèixer algunes experiències aproximatives d'aplicació pràctica, però també es posaren de manifest alguns dubtes sobre el seu caràcter totalment incondicionat i la inviabilitat de la proposta no per qüestions tècniques ni de finançament -amb una profunda reforma fiscal, és clar- sinó de correlació de forces. És a dir, les màximes dificultats d'aplicació són polítiques... als poderosos ja els va bé mantenir i retallar els actuals "matalassos on caure mort" per als pobres. Així acabà el primer dia del Simposi.

Les activitat del dia 17 s'iniciaren amb una importantíssima contribució del grup d'economia de l'Ateneu Pere Mascaró. Pep Valero i Andreu Horrach exposaren una detallada i molt treballada aproximació de la viabilitat d'implantació a les Balears d'aquest ingrés ciutadà pel fet de ser ciutadà o ciutadana. D'aquesta ponència l'haurem de parlar en altres ocasions amb més detall i extensió que el que permet aquesta crònica. El seu contingut s'ho val. A mode de tast, sí puc dir que la exposició començà amb aquestes paraules: Quan parlem de renda bàsica, parlem d'entrada de la necessitat d'interpretar l'economia des d'una perspectiva diferent, lluny de l'actual i fracassada "economia ortodoxa" imperant.

Tot seguit es produí el debat de la taula rodona "La RB en el context de la realitat social de Mallorca" amb la participació de Eva Cerdeiriña de CCOO, Manolo Peralda (UGT), Lluís Ballester i Llorenç Pou ambdós Professors de la UIB. Els sindicats -tot i posant de manifest un

cert desconeixement de d'alguns element claus de la proposta de Renda Bàsica- no es mostraren contraris a ella i exposaren la mala situació del mercat laboral illenc i les nefastes conseqüència de les polítiques de retallades. Els professors aprofundiren en aspectes de la precarització laboral i

social i a més, Lluís Ballester, va concloure que, per a què la proposta de RB avanci s'ha de tenir en compte que "En el procés de transició actual, el repte fonamental és e lcanvi sociocultural-ideològic. Fer legítima la proposta per a la gran majoria de la població (forta hegemonia sociopolítica i cultural). A les Illes Balears, es pot plantejar com a debat, encara o com a proposta política de transició amb terminis. És clau, per aconseguir legitimitat, aclarir l' impacte sobre la reforma del sistema productiu, però també l'impacte ecològic i l' impacte sociocultural".

La darrera -però una de les més celebrades- intervenció del Simposi fou la del Coordinador d'IniciativaVerds, David Abril que es referí a la RB com a una proposta amb molta força i que dóna molt de sentit al lema de la pancarta que amb altres companys i companyes de la nostra coalició política passejàvem a la manifestació de la jornada de vaga general del 14N: dignitat i futur. Dues paraules negades per una deriva política, econòmica i cultural que no pot continuar així.

En escoltar les paraules de cloenda i comiat de Miquel Rosselló, vaig pensar havia valgut la pena participar a la organització d'aquest Simposi, però sobre tot que manca molta pedagogia per fer de la Renda Bàsica una proposta creïble. **F**

l'entrevista

MIQUEL ENSENYAT RIUTORT,

neix a Banbury (Anglaterra). Fill d'emigrants, son pare nasqué a Sóller i sa mare a Maria de la Salut. Als dos anys tornà a Mallorca. Té ara 43 anys. És Diplomàtic en Educació Social i té quatre anys d'estudis en teologia i filosofia. Treballa en tasques de cooperació i amb joves amb problemes de conflicte social a la Fundació Diagrama. Ara es dedica amb exclusivitat a la tasca de Batle d'Esporles. Viu en aquest poble des de que als 24 anys anar a treballar com a tècnic de joventut a l'Ajuntament.

L'AM.- Com es el teu poble, Miquel?

ME.- Esporles té 4.900 i escaig habitants, a punt d'arribar als 5.000. Tenim una indústria del vidre i empreses de construcció i de serveis turístics, a més del comerç local. Molta gent fa feina a Palma. És un poble amb una població molt jove. Tenim 92 infants a l'escoleta de 0 a 3 anys i 550 alumnes a l'escola de primària. Tenim una taxa de natalitat molt alta. No tenim un elevat número d'immigrants censats al poble. El nostre poble té una tradició de consciència social des de l'existència de fàbriques de tèxtil i les lluites obreres que se desenvoluparen pels anys trenta. D'allà ens ve la Casa del Poble. També la tradició participativa. Actualment tenim 22 associacions, de tipus cultural, social, esportives, de cooperació...La majoria del poble pertany a qualche associació. Com la de la Tercera Edat, Banda de musica, Casal de joves, equips de basquet, futbol i volei, Coral, col·lectiu Sa Figuera de consum responsable, l'associació Esporles al Món que gestiona l'agermanament amb la població de San Ramón de 70.000h. del districte de Matagalpa a Nicaragua, la xarxa de comerciants, etc.

L'AM.- I la realitat electoral?

ME.- L'Ajuntament té 11 regidors. 6 del PAS-PSM, 4 del PP i 1 del PSOE. Per 4 vots no tenim el setè regidor. És a dir governam per primera vegada amb majoria absoluta. El PAS és una plataforma que se presentà per primera vegada l'any 1991. L'any 1995 amb coalició amb el PSM tragué 3 regidors i 3 regidors el PSOE. Es governà amb un pacte que es trencà. L'any 1999 el PP treu majoria absoluta, el PAS-PSM repeteix amb 3 i el PSOE se quedà amb 2 regidors. El 2003 el PP governà amb 4 regidors amb minoria, amb 4 regidors del PAS-PSM, 2 del PSOE i 1 de UM. A mitjan legislatura, amb un vot de censura, som elegit batle. El 2007 El PAS-PSM treu 5 regidors, el PP altres 5 i el PSOE 1. També seguisc com a batle. I finalment el 2011 assolim la majoria absoluta.

L'AM.- De quines mesures de govern realitzades, et sents més satisfet?

ME.- La que més és la d'haver forjat un altra manera de governar, basada en la cultura de la participació. El poble i l'equip de govern aprenem conjuntament una altra manera de gestionar els afers públics. S'han creat espais de participació com és el Fòrum de participació ciutadana vinculat a l'Agenda Local 21; el Patronat de Cultura a on hi són totes les associacions culturals o el Patronat d'Esports amb totes les associacions esportives.

També estic satisfet de les infraestructures aconseguides, com és el Centre Cultural Sa Fàbrica; el centre de dia i el centre de vespre de Ca ses Monges; el centre de salut nou, la reforma del 50% de la xarxa d'aigua potable i clavegueram, la nova depuradora, i ara estam en la piscina i l'ampliació de l'escoleta municipal. També estic satisfet del Pla de millora de la mobilitat, que intenta que el xap en dues meitats del poble, que fa el pas natural del torrent, quedi corregida. N'hi ha d'altres com la recollida selectiva, o l'activitat mediambiental decidida a l'Agenda Local 21, que pens que són molt beneficioses pel poble.

L'AM.- I quins reptes t'agradaria poder resoldre?

ME.- Ajudar a poder reconvertir les antigues feines de la gent que se dedicava a la construcció, a altres activitats que ajudin a revitalitzar econòmicament al poble. Ens agradaria que GESA-ENDESA, s'impliqués més en el desenvolupament d'energies renovables. Ens agradaria poder fer una generació elèctrica amb biomassa per poder injectar a la xarxa elèctrica.

De moment ho fem en la calefacció domèstica de l'escola i algun altra edifici públic. Aquesta activitat està en relació a la neteja dels boscos que ara no s'està efectuant, en la tradició carbonera del municipi, i cal dir que els propietaris de les finques ho veuen amb molt d'interès. Hi ha un col·lectiu que treballa amb aquesta tasca i tal volta el dia de demà, es pugui convertir amb una cooperativa i crear llocs de treball estables. L'àrea de dinamització econòmica del municipi ho està impulsant, així com recuperar l'agricultura ecològica a través d'una escola-taller per aturats.

També fem una experiència que diem “ Tasteig d'oficis ”, que es facilitar a alumnes de l'institut poc interessats amb els estudis, a fer pràctiques amb la brigada municipal, perquè coneguin els diferents oficis. Molts d'ells han pogut retrobar una orientació motivada cap a la formació professional.

L'AM.- Com organitzeu la gestió municipal?

ME.- D'entrada vull dir que som l'únic de l'equip de govern que té dedicació exclusiva. Els altres regidors han de compatibilitzar la seva dedicació amb la feina i altres activitats de treballs voluntaris i dedicacions familiars. Per això hem potenciat la figura dels assessors. Tenim 8 assessors, que cobren 1€ a la setmana per la seva tasca. És una manera simbòlica de formalitzar el seu compromís públic amb la gestió municipal. Cadascun es responsabilitza d'una activitat concreta i ajuda a descarregar la feina a la resta de regidors. També tenim una xarxa d'una quarantena de col·laboradors. Igualment són responsables de qualque activitat, com és per exemple la Jornada d'Estudis Locals, la Fira Dolça, la recuperació de les teulades de la casa del Poble, etc. Hi ha una gestió molt descentralitzada i molt participada. I sembla que hi guanyem també amb eficàcia.

L'AM.- Com veus el municipalisme a Mallorca?

ME.- Ara hi ha uns forts atacs contra el municipalisme, amb l'intent de tornar centralitzar l'estat. Se'ns intenta ofegar econòmicament. El nostre ajuntament té recursos tan sols per mantenir els serveis que oferim. Si no tenim recursos externs, no podem fer inversions. Malgrat això, seguim aportant el 0'7% del nostre pressupost municipal (uns 18.000 €) als agermanaments amb Nicaragua, que garanteixen el manteniment de 4 escoles rurals per a 100 alumnes, els 4 menjadors de les escoles i un dispensari mèdic escolar, obert a la resta de la població. El que si crec que hi ha és una oposició molt forta del conjunt de batles a llevar les competències municipals i el protagonisme dels ajuntaments, com administracions de primera línia de la ciutadania.

Tota persona ha trepitjat una dependència municipal qualque vegada. No és pot dir el mateix de la resta d'administracions. La FELIB i la Federación Estatal de Municipios y Provincias, defensen col·lectivament i amb força el paper municipal, per damunt de les militàncies de partit. Això me sembla una realitat prou rellevant.

L'AM.- I a nivell personal, has pensat en qualque moment si la càrrega és massa feixuga?

ME.- Bé, a vegades m'entra la desesperació per veure que les coses no fan la via que jo voldria. No m'agrada la indecisió. M'agrada el dit i fet. De jovenet ja me deien “tu primer ho fas i després ho penses”. La gestió t'obliga a aprendre a pensar i entendre la dinàmica dels processos. Així i tot, hi ha coses que encara me regiren. Me desespera veure que hi ha problemes concrets de la gent que no puc resoldre des de l'àmbit municipal. També m'exaspera quan la dinàmica legal de la tramitació dels procediments administratius, van per darrera de les necessitats de les persones. Això i que un batle exerceix les 24h. al dia, encara que no se vulgui. Al final arribes a tenir un cert desgast personal. Però quan pots veure resultats positius de la teva feina, saps que allò pel que has lluitat ha valgut la pena. Carregues les piles i te tornes a posar en marxa.

L'AM.- Creus que la coalició PSM-Iniciativa Verds-Entesa, s'ha de consolidar ?

M.E.- És fonamental que ho faci. El sistema corcat pels interessos de les finances i les grans corporacions, s'ha desenvolupat amb els governs del PP i del PSOE. Cal consolidar un tercer espai de l'esquerra nacional, alternativa i ecologista. Un espai de la gent amb les mans netes i a la vegada desfermades d'interessos amb els poderosos. Cal pensar amb una coalició el més oberta possible i unida. A vegades la cultura dels partits se mira massa la seva pròpia guixa. Estam en política perquè volem canviar les coses. Cal crear instruments útils per fer-ho. Una coalició estable que demostrï en la feina i en el pensament que ens complementem. Que en la participació oberta de la gent ens fem més forts tots. Demostrar en la pràctica que “ no tots els polítics són iguals”. Això ho repeteixen i els interessa dir-ho als partits grossos, per fer veure que no són possibles les alternatives. Per combatre-ho no basta proclamar-ho. Hi ha que demostrar-ho. És el que intentam fer a Esporles. De fet la dinàmica de la coalició PAS-PSM des de fa temps és una dinàmica de feina per l'interès del poble i no preocupa fer evident sempre el patriotisme de partit. És el que ens cal fer també a la coalició.

L'AM.- Te penses presentar a la propera legislatura?

ME.- No, ho tinc clar. A final d'aquest mandat ja farà 10 anys que seré batle. Pens que és bo per a mi i també per al poble, que hi hagi un canvi, una renovació. Tenim un equip de govern amb gent jove, que empeny amb molta força i preparació. Cal deixar pas a la saba nova.

El Concili Vaticà II, cinquanta anys després

Teodor Suau Puig

Bibliista i Professor

Parlar d'un esdeveniment succeït fa cinquanta anys és fer història, encara que nosaltres, la gent de la meva generació, si no en fórem protagonistes, sí ho visquérem en primera persona. I molt primera persona. Fer història vol dir interpretar. I més s'interpreta com més fou viva l'experiència que es va elaborar de les coses succeïdes. Per això en aquesta breu reflexió només puc parlar d'allò que per a mi ha significat el bocí d'història que comença amb la preparació i els inicis del Concili. I que per a mi i per a molts d'altres va ser definitiu.

La primera cosa que convé recordar, encara que només sigui per tenir-la present sense aprofundir-la, és la contextualització en l'època que es va desenvolupar. Tant a l'Estat Espanyol, llavors en ple franquisme, com en la resta del món, sobre tot a Europa i als països que iniciaven el procés de descolonització amb força i esperança. Certament, per a tots, va ser un temps d'il·lusió. Poques vegades d'aleshores ençà, transició inclosa, la utopia semblava a punt de convertir-se en temps i espai. Per aquest motiu, s'ha definit com una època de primavera.

Per a l'Església catòlica va ser així. Impensable només deu anys enrere, Joan XXIII suposà un miracle, una glopada d'aire fresc en el casal tancat i envellit, com a ell li agradava dir en parlar de l'Església. El Concili va néixer d'una consciència lúcida, preparada des de les trinxeres de la Gran Guerra i de les experiències horroroses del nazisme i del feixisme, que constatava la distància entre el catolicisme, sobre tot l'oficial, i la realitat. Feia massa temps que l'Església havia girat l'esquena a un món en emancipació, amb el qual gairebé només mantenia una relació d'hostilitat i condemna. Es veia a ella mateixa com a defensora de l'Antic Règim. La classe obrera, el món de la ciència, els pensadors, els joves a poc a poc, ja no es consideraven a ca seva en el sí de l'Església. Tot just acabada la Segona Guerra Mundial s'havia escrit un llibre que va provocar un terratrèmol entre el catòlics europeus: "França, país de missió".

Eren els dies dels capellans obrers, maltractats per la jerarquia i dels intents de renovació nascuts aquí i allà amb un desig seriós de retrobar la frescor de la fe en Jesucrist. Tot això ho va saber recollir Joan XXIII i es feu present com horitzó en les sessions del Concili on, misteriosament, acabaren per imposar-se.

Les notes definitòries de l'aportació del Vaticà II a la vida cristiana d'aleshores es poden sintetitzar en aquestes dues: la primera, una mirada simpàtica, integradora, positiva i amb voluntat de trobada i escolta, sobre la societat del temps. Que ja no era vista com l'enemic que fa màrtirs sinó l'interlocutor del qual es pot aprendre. Sobre tot, com el lloc de la pregunta que l'Església ha de saber respondre. En segon lloc, la voluntat explícita de fer de la bona nova multiseular el contingut de la proposta de l'Església al món. En aquest sentit, s'ha de parlar d'un intent tremendament honest portat a terme per la jerarquia catòlica mundial reunida entorn del Papa a Roma. Poques institucions han tingut el coratge de fer el que aleshores va fer l'Església en bloc. I poques vegades s'havia fet en la mateixa història eclesiàstica, tant per part del conservadors com dels qui demanaven un canvi d'estil en la manera de viure la mateixa fe dels apòstols. El "Missatge del Concili a la Humanitat", a la cloenda de les sessions, és en aquest sentit exemplar encara avui. El mateix s'ha de dir de la resta dels documents que s'aprovaren per amplíssimes majoria.

Naturalment, això va provocar un allau de conseqüències diverses que han determinat la història immediata. Que molts han considerat desastroses, perquè han mirat sols allò que no els acabava d'agradar. N'hi ha una de molt important: la pèrdua de poder que suposava l'aposta pel diàleg sobre la imposició; la prioritzaació del testimoni per damunt de la formulació de la doctrina; sobre tot, de l'afirmació de la llibertat cristiana com a constitutiu essencial de la fe i condició d'ella.

Em sembla que aquesta ha estat la causa de les revisions posteriors a la doctrina i a la voluntat del Concili i allò que no han sabut pair els qui volen una Església forta, interlocutora de tu a tu amb els poderosos del món, que exigeix els seus drets més que s'esforça en servir els més petits i els més pobres.

Una altra cosa no es pot oblidar: a l'Estat Espanyol, difícilment hi hauria pogut haver la transició de la manera que es va produir sense el Concili, que feia de l'Església una força de canvi quan fins aleshores havia estat un pilar del règim.

La globalització ha introduït elements radicalment nous en la forma de viure i de veure les coses

Avui les coses són molt diferents. La globalització ha introduït elements radicalment nous en la forma de viure i de veure les coses. Els reptes també són nous. I les respostes, encara no són en la línia de la transformació i del canvi. Tornen fantasmes vells. L'Església cerca el seu lloc en la nova situació mundial. Tot i que a cada àmbit social i cultural es donen situacions prou diferenciades, la por, la consciència que no hi ha gairebé res a fer, l'enduriment de les relacions socials, la crisi de valors i tantes altres coses que tots sabem empenyen més a la seguretat que a la voluntat de ser llevat i llum. No cal perdre l'esperança. Seria la victòria dels qui s'aferran al poder.

El Concili ha mostrat i demostrat que es té dret a confiar en les persones i en l'evangeli, el mateix evangeli que fa dos mil anys ha estat present en la història motivant els millors d'entre nosaltres al do de la vida per amor, sense altra espera que la força infinita de la gratuïtat. Per a mi, aquesta és l'herència del Concili. Llavors semblava impossible. I va ser. Per què no ho ha de ser també avui? Al manco, que ho sigui cada vegada per a més persones. **F**

altres veus

Palestina.

La primavera als seus ulls

J. Jesús Camargo

La tragèdia de Gaza es revelarà cada vegada amb més claredat amb el pas del temps

Edward W.Said

Per a què no floreixi la primavera en llurs mirades. Israel se n'encarregarà d'això. El govern d'Israel amb Netanyahu de líder, ens recordes que farà tot el possible i allò més cruel per a què no floreixi en els ulls dels palestins, i seguirà amb el seu empenyorament de buidar les mirades dels palestins fins a la inanició. Segueix empenyorat en buidar les terres de Palestina d'àrabs... el somni sionista de netejar el somiat Gran Israel de palestins.

És sense dubte, la continuació de la Naqbah de 1948, la catàstrofe palestina es perllonga ja més de seixanta anys. És una Naqbah que es perllonga ja massa en el temps. I fins que no es reconegui que l'Estat d'Israel, l'Estat sionista, la fràgil etnocràcia que no democràcia, és un Estat construït sobre les cendres dels cossos dels palestins de la Naqbah de 1948, i en endavant, per crear un fictici Estat purament jueu. Fins que no es reconegui l'arrel del problema, el sionisme, no hi haurà pau possible. Així el govern d'Israel continuarà la Naqbah, la neteja ètnica sistemàtica, continuarà amb elseu terrorisme d'Estat. I sempre necessitarà acontentar la dreta més radical, al sionisme i els seus sequaços racistes. I la Naqbah continua, no cessa.

I avui les bombes d'Israel maten palestins des de terra, aire, i ara des del mar mediterrani. Aquesta mar que Israel prohibeix ésser navegada pels pescadors de Gaza, I cauen a Gaza, la major presó a l'aire lliure d'éssers humans del món, són bombes que serveixen a Netanyahu per fer l'ullet a la dreta israeliana, als sionistes racistes bel·ligerants que deshumanitzen als àrabs i els veuen únicament com a un obstacle per al seu somni del Gran Israel. Lluita per aconseguir l'absència total de palestins. Perquè per a ell i els seus partidaris, quants menys palestins, més Israel, més territori, més possibilitats d'acariciar el somni sionista de l'Eretz Israel. Bombes per acontentar els seus còmplices i aliats dretans, i aconseguir tot el poder en les eleccions del proper 22 de gener.

I tot això ho pagaran els palestins, els seus infants, la seva gent. Els funerals, les llàgrimes, la por, la ràbia, la consternació es succeeixen a mesura que van caient les bombes israelites. Els nins són assassinats sense pietat. Aquests infants, eren terroristes perillosos? Eren terroristes en potència? Per a Netanyahu sens dubte és així. Per als sionistes, qualsevol àrab és un terrorista en potència.

Aquesta visió orientalista del palestí, no neix del no res. Com ens recordava Edward W.Said és un ésser obsessionat amb tot allò que ell suposa que és segura. I està obsessionat amb matar la major quantitat de palestins, i establir la major quantitat d'assentaments i colònies a les terres de Palestina, sobretot a Cisjordània i Jerusalem-est, on ja hi viuen més de mig milió de colons jueus. Amb la intenció de materialitzar el somni sionista de judaïtzar tota Palestina.

No cal recordar que per a Netanyahu els palestins són éssers inclinats inevitablement cap a la violència, en quant àrabs, per tant, per a ell i els sionistes són terroristes en potència., Netanyahu escrigué sobre terrorisme des d'un punt de vista orientalista i propagandista a la seva obra *Terrorism: how the west can win* quan era ambaixador de les Nacions Unides, i era un dels dirigents del Jonathan Institute sobre terrorisme. En aquesta obra defensava que els àrabs eren proclius al terrorisme pel simple fet d'ésser àrabs.

Un suposat centre d'estudis i anàlisis sobre terrorisme, un grup d'"experts" en terrorisme que es dedicava a fer propaganda i propagar la idea i els clixés necessaris per a què qualsevol israelià veiés un terrorista en els ulls dels palestins. Aquestes idees s'incrustaven en les mentalitats dels israelians., Així Netanyahu "el soldat ideològic" com l'anomenava Said, es féu tan expert en terrorisme que avui lidera una campanya de terrorisme d'Estat en estat pur. Per a Netanyahu el fet que Israel existeixi passa per anihilar la major quantitat possible de palestins. El Netanyahu racista.

Said recordava com Netanyahu era un ambaixador a les Nacions Unides que no podia suportar estar en una mateixa habitació amb un àrab . I evitava , de totes totes, coincidir amb algun àrab en una mateixa sala. I fins i tot el 1988 va coincidir amb el filòsof palestí en el mateix vol cap a Europa, i quan se n'adonà que en Said estava al seient contigu al seu, demanà que el canviessin tot d'una de lloc. El seu funcionari de les Nacions Unides que es trobava en el mateix vol li va mussitar a Said: "crec que l'ambaixador li té por, senyor Said"... Un exemple de la palestínofòbia que té i oreja la persona del primer ministre d'Israel de 2012, aquest racista governa l'estat etnocràtic que no democràtic d'Israel.

Avui la situació és diferent, d'aquell cru desembre del 2008 a Gaza, quan Israel anihilà a més de 1.400 palestins, entre ells més de 400 infants. I darrera de les xifres, el trauma, les llàgrimes, la impotència, la por per a sempre. L'odi. El cansament. El fet d'implorar no-res amb la mirada. Avui, no és com ahir, però la neteja ètnica continua, encara que els ressorts de la zona són diferents. La primavera àrab ha reconfigurat Orient Mitjà. Ja no hi és en Mubarak al capdavant d'Egipte, que fou un còmplice de la matança del 2008 i còmplice d'Israel. Avui és Mohamed Morsi el president d'Egipte i és el líder dels Germans Musulmans. I Hamàs és fill polític d'aquest partit islamista que naixé els anys vint del segle passat. ■■■

Morsi vol liderar la causa palestina, i va enviar al seu primer ministre Hisham Kandil a Gaza aquest cap de setmana, per a mostrar el seu suport al govern d'Ismael Haniya de Gaza, que governa des del 2007, després de guanyar les eleccions palestines de gener del 2006 i després de la ruptura de les seves relacions amb Al Fatha i Mahmoud Abbas que "governa" Cisjordània.

On està la comunitat internacional?

Per tant la situació des de la primavera del 2011 ha canviat. ¿S'atrevirà Netanyahu a portar a terme una acció de genocidi brutal com la del desembre de 2008? sigui com sigui, la Naqbah no ha acabat, el patiment de Palestina no cessa des de fa més de seixanta anys ja.

On està la comunitat internacional? Obama, el del somni, el de l'esperança, el del premi (insultant) Nobel de la Pau, continua donant suport moralment i econòmicament a Israel, i es rendeix als peus del sionisme, i del lobby sionista nord-americà.

Avui l'hospital de Shifa, a Gaza, no dona per a més, les tovalloles fan de benes, tot escasseja, excepte els ferits que no aturen d'arribar i augmenten sense aturar. El dissabte eren ja més de dos-cents ferits, d'aquests 62 eren infants.

Al carrer qui s'atreveix a mirar el cel, no hi ha estrelles fugaces ni estels acariciant el cel i els somriures dels infants, sinó que només hi ha lloc per a la necessitat d'arrezerar-se o de comptar les bombes i els morts, o somriures esquarterats dels infants per la crueltat del govern racista i sionista.

La Naqbah no acabà mai, la neteja ètnica no cessa, i la nostra indiferència serà còmplice de la massacre, del desnonament de Gaza, del patiment palestí. Si no reaccionam ja serem còmplices del fet que als ulls dels infants palestins no floreixi la primavera. **F**

I silenci...

Que el silenci s'esqueixi per la llum de la poesia de Mahmoud Darwish

La terra se'ns estreny...

La terra s'estreny per a nosaltres

Ens apila en el darrer passatge i ens despullem dels nostres membres per

passar

La terra ens dessuca.

Ah si fóssim blat per morir i renàixer!

Ah si fos la nostra mare
per compadir-se de nosaltres!

Ah si fóssim imatges de roques
que el nostre somni portés com a miralls!

Hem vist els semblants d'aquells que matarà el
darrer de nosaltres
en la darrera defensa de l'ànima.

Hem plorat els aniversaris dels nostres fills. I hem vist
les cares d'aquells que llançaran els nostres fills per
les finestres d'aquest darrer espai

Miralls que polirà la nostra estrella

On anirem després de les darreres fronteres?
On volaran els ocells després del darrer cel?

On dormiran les plantes, després del darrer aire?

Escriurem els nostres noms amb vapor tenyit de
carmesí, tallarem la mà al caire
perquè el completi la nostra carn

Aquí morirem

Aquí en l'últim passatge

Aquí o ací... la nostra sang plantarà
les seves oliveres.

cultura

Escriptors acollits: les tisoires, o la bena als ulls

Miquel Àngel Llauger

La història de la literatura és la història dels escriptors que han cercat l'ombra agomboladora del poder, i també la història dels escriptors que han fet sabut fet d'agulló i han parlar de les arbitriarietats dels que comanden, de la brutalitat dels que duen armes o de la injustícia de tot plegat. El poder, normalment, no ha tingut contemplacions amb els del segon grup: res no molesta tant com un que diu la veritat, sobretot si la diu ben dita o l'escriu ben escrita. Per això, la història de l'escriptor perseguit és una història molt, molt vella... i molt, molt moderna. Salman Rushdie, Taslima Nasreen o Anna Politkòvskaia són noms que han merescut ressò global i han esdevingut emblemes, però són només tres noms de l'univers immens de les veus perseguides.

Salem Zenia

El PEN Català ha estat l'impulsor als Països Catalans de l'acollida d'escriptors perseguits. Ja fa cinc anys que coordina el programa "Escriptor Acollit", que té com a finalitat oferir refugi durant dos anys un escriptor amenaçat, perseguit o amb risc de ser empresonat com a conseqüència del que ha escrit. El programa es duu a terme sota l'aixopluc de la Xarxa Internacional de Ciutats Refugi (ICORN, en les seves sigles angleses), impulsada per un grapat de ciutats, europees sobretot, entre les quals hi ha Barcelona.

Barcelona ja porta anys d'experiència com a port de refugi d'escriptors que veuen amenaçada la seva llibertat d'expressió o la seva vida. El primer escriptor que s'hi va acollir en la forma actual del programa, l'any 2007, va ser Salem Zenia, novel·lista, poeta i activista cultural, de nacionalitat algeriana però d'identitat i de llengua amazic: un home incòmode tant per al règim com per als islamistes.

L'any 2009 Barcelona acollia, a través del PEN Català, Sihem Bensedrine, periodista i escriptora tunisiana.

Compromesa amb la causa de la llibertat i dels drets humans, a qui el règim dictatorial del país sempre ha tractat d'impedir l'exercici de la seva tasca. L'escriptor actualment acollit a Barcelona és el palestí Basem Al-Nabriss, que ha denunciat amb fermesa l'ocupació israeliana però que també ha patit greus atacs i amenaces per part de les autoritats fonamentalistes de Hamàs.

Sihem Bensedrine

Palma també va formar part, de manera efímera, del programa "Escriptor Acollit". Els escriptors mallorquins del PEN varen impulsar la iniciativa, que va comptar amb el suport de les regidories de Cultura i Benestar Social: eren els temps de Nanda Ramon i Eberhard Grosske. Només una persona es va poder acollir a l'hospitalitat que Palma oferia als escriptors perseguits: la jove periodista de Zimbabwe Rhodah Mashavave, lluitadora pel canvi democràtic al seu país, defensora de les dones i dels desposseïts, i, per tot això, implacablement perseguida pel règim.

Basem Al-Nabriss

El que va succeir amb l'arribada del govern municipal del PP és bo d'endevinar: el programa va ser víctima de les retallades. Sense cap intent d'aproximació a l'entitat promotora, sense cap recerca de si existia la possibilitat de mantenir-lo amb alguna altra aportació o en una forma més austera: escapçat. La llibertat d'expressió no és cap prioritat. Les tisoires funcionen així: com una bena als ulls. La crisi voldrà dir, entre moltíssimes altres coses, que centenars d'escriptors d'Algèria, de Tunísia, de Palestina o de Zimbabwe, i també de Xina, de Birmània o de Cuba, podran ser silenciats, amenaçats i qui sap si assassinats amb més impunitat. **F**

Rhodah Mashavave

El Partit Popular, l'enterraments de la cultura

Damià Pons

**Professor de la UIB i ex-Conseller d'Educació
del Govern de les Illes Balears (1999-2003)**

La creació l'any 1998 de l'Espai Mallorca i la constitució del Consorci Institut Ramon Llull, el 2002, varen ser dues decisions que varen produir-se en el marc d'un projecte de política cultural global per a Mallorca i per a les Balears. En cap cas no foren ni una improvisació ni tampoc una ocurrència poc justificable del polític que aquells anys estava gestionant els departaments de cultura del Consell de Mallorca o del Govern de les Balears.

En síntesi, els plantejaments bàsics d'aquell període de govern progressista i nacionalista –primer en l'àmbit de Mallorca i després en el de l'arxipèlag- foren els següents.

- a) des de les institucions públiques calia incentivar i facilitar la producció de béns culturals de naturalesa diversa;
- b) les polítiques culturals que s'aplicassin havien de tenir com a principal prioritat la d'afavorir el desenvolupament de la capacitat creativa dels illencs i, alhora, la d'aconseguir que s'anàs produint a l'interior del mateix país un creixement progressiu de la recepció social de tota mena de béns culturals, això volia dir augmentar-ne el públic i, com a conseqüència, incrementar-ne el consum;
- c) la producció cultural illenca necessitava un espai de mercat més ampli que l'estrictament mallorquí o balear per a fer possible un doble objectiu: d'una banda, donar una major difusió, i per tant més rellevància i transcendència, als creadors del país, i, de l'altra, treure més rendiment econòmic dels productes generats per les empreses culturals balears;
- d) l'Espai Mallorca va néixer com la plataforma que havia de servir per a donar més visibilitat a la producció dels nostres creadors i de les nostres empreses culturals, a partir de la consideració que Catalunya, i molt especialment la seva capital, eren sens dubte el mercat natural i més accessible on poder rendibilitzar millor -tant artísticament com econòmicament- les iniciatives dels nostres escriptors, músics, editors, grups teatrals o pintors: i

e) a la vegada que la cultura produïda a les Balears havia d'aspirar a assolir el repte de circular amb normalitat per tots els territoris de llengua catalana i de trobar-hi, en cada un dels llocs, oportunitats de difusió i de mercat, també calia afrontar amb ambició l'objectiu d'aconseguir una presència internacional de la cultura sorgida als països de llengua catalana a partir de les aportacions de més excel·lència fetes pels seus creadors.

El Partit Popular considera que el món de la cultura és un adversari que cal abatere o reduir a la marginalitat social

Aquest projecte, el de la internacionalització, en bona lògica havia de ser compartit –tant perquè des de l'estranger som percebuts com un mateix espai lingüístico-cultural com per raons d'eficiència en l'ús dels recursos- per totes les administracions dels diferents Països Catalans. Així ho varen entendre la Generalitat de Catalunya i el govern de les Balears: la creació de l'Institut Ramon Llull en va ser la conseqüència. Crec que és indiscutible que aquesta darrera dècada ha augmentat de manera considerable la projecció internacional de la llengua catalana i de la cultura que s'hi expressa. I una bona partida dels creadors balears n'han tret un profit gens menyspreable d'aquest instrument, compartit per Catalunya i les Balears, que ha estat al servei de la internacionalització de la nostra llengua i cultura.

L'Espai Mallorca i el Consorci Institut Ramon Llull eren dos elements necessaris en el cas que hi hagués l'objectiu de construir i mantenir en funcionament un sistema cultural de país que fos concebut alhora com a articulats i com a plural, com a nacional i, alhora, amb vocació d'universalitat.

Un sistema que inclogués les diverses dimensions que sempre abasta el fet cultural: la creativitat, l'enriquiment personal i col·lectiu, l'autoidentificació, la cohesió comunitària i el valor econòmic.

Un sistema cultural com cal ha de ser necessàriament integrador de nombroses peces –concebudes com a complementàries- i de múltiples objectius i interessos. Idò bé, tant l'Espai Mallorca com l'Institut Ramon tenien una funció pròpia i molt important en el conjunt d'aquest sistema. ■■■

Des de l'inici del seu mandat, l'actual govern del Partit Popular ha pretès anar desmantant el precari sistema cultural que, encara que fos amb moltes mancances pressupostàries i amb una gestió de vegades insuficientment eficaç, havia estat operatiu, amb algunes interrupcions episòdiques, al llarg de les dues darreres dècades. A hores d'ara, l'animadversió política del PP envers la cultura del nostre país, amb l'afegit de les conseqüències devastadores de la crisi econòmica que ha determinat la minva dels recursos disponibles per les institucions públiques, està afectant de manera brutal el nostre sistema cultural.

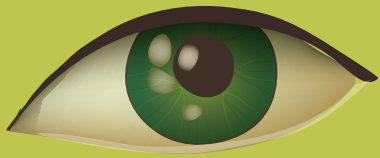
El PP, amb premeditació i des d'un doctrinarisme ideològic castellano-espanyol sectari, pretén afeblir-lo, al sistema cultural insular o balear. L'objectiu que persegueix el PP és la residualització del fet cultural, especialment d'aquell que s'expressa en llengua catalana. Tan sols són capaços de concebre'l com a localista i provincià, del tot subsidiari del sistema cultural castellà. Un exemple: les èpoques en què el Teatre Principal va ser gestionat per polítics progressistes i nacionalistes, les produccions pròpies que s'hi feren foren alguns clàssics universals o del país (Shakespeare o Villalonga, entre altres), amb el Partit Popular la gran producció pròpia de la temporada 2012-2013 haurà estat el Don Juan Tenorio de Zorrilla.

El Partit Popular considera que el món de la cultura –globalment considerat– és un adversari que cal abatere o reduir a la marginalitat social. El pensament crític i l'adhesió a la identitat del país que caracteritza a gran part dels sectors culturals illencs, són incompatibles amb els interessos d'un PP que sobretot pretén la creació de majories socials fàcilment manipulables per la ideologia dominant i també dòcilment assimilables al projecte cultural i identitari castellano-espanyol que impulsa des de sempre el nacionalisme que és propietari de l'Estat.

La decisió política d'eliminar l'Espai Mallorca i d'abandonar el Consorci Institut Ramon Llull són coherents amb la intenció dels governs del PP –insular i balear– de convertir la cultura nacional del nostre país en poca cosa més que una cultura localista, amateur, sense ambició de projecció internacional i, a més, incapaç de ser un sector que també faci una contribució important a l'economia productiva.

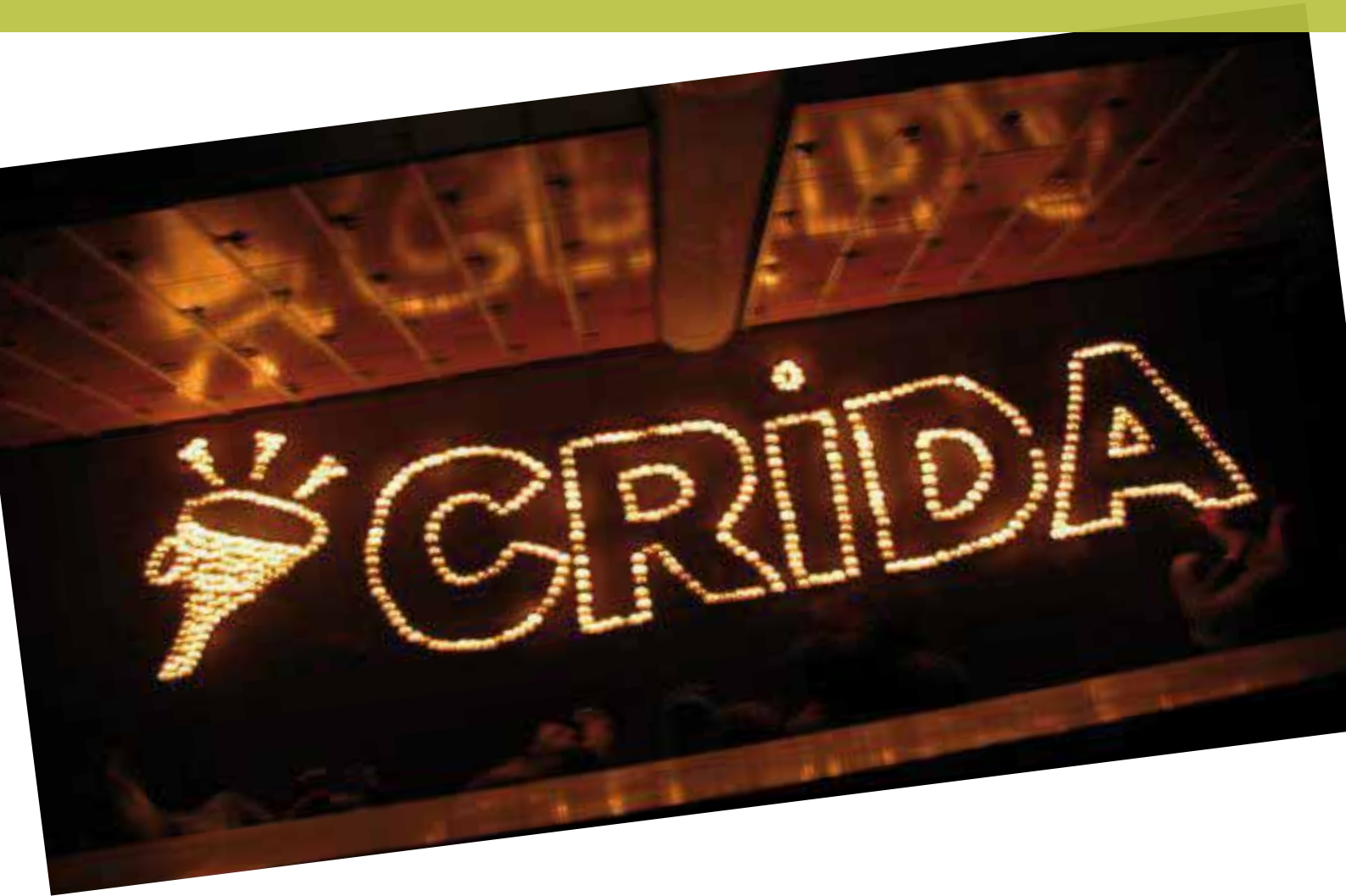
Afortunadament, la cultura a les Balears té la fortalesa dels seus creadors, de les entitats que la promouen i d'un públic lleial prou consistent. Per tot això, serà possible resistir dos anys i mig més, sobreviure a la tempesta i tornar estar a punt d'emprendre altra volta el vol quan arribi, el 2015, un govern decent i unes polítiques culturals de país i també democràtiques i eficaces. **F**

l'altra mirada

Número 12 - desembre 2012

Logo de la plataforma CRIDA elaborat amb espelmes en el tancament de centres del 28N (IES Marratx)

Edita Ateneu Pere Mascaró

www.ateneuperemascaro.org
ateneu.peremascaro@gmail.com

Vols rebre la revista?

Clica aquí i inscriu-te a L'Altra Mirada